

RIPPIKOULU- PAKETTI

MAAILMANMUUTTAJILLE

CHANGEMAKER

RIIPPIKOULUPAKETTI MAAILMANMUUTTAJILLE

TOIMITUS: Heta Niemi ja Sini Tyvi

TEKSTI JA HARJOITTEET: Changemaker-harjoittelijat
Sini-Maaria Kauppi ja Hanna Mithiku sekä Changemakerin vapaaehtoisten muodostama rippikoulutyöryhmä

KUVAT:

Johanna Harjunpää (s. 11)

Changemakerin kuva-arkisto: Iina Jokilaakso (s. 4),
Sini Tyvi (s. 18, 25, 26, 28, 29)

Kirkon Ulkomaanavun kuva-arkisto: Ville Asikainen
(s. 12), Paul Jeffrey (s. 21), Ville Kivimäki (s. 31), Hannamari
Rinne (s. 14, 22), Maija Sankari (s. 35), Catianne Tijerina
(s. 17, 23)

KUVITUS JA TAITTO: Tea Ikonen, Taittopaja Pikku Ihme

Aineiston on tuottanut Kirkon Ulkomaanavun nuorisoverkosto Changemaker.

SISÄLLYS

Lukijalle	5
Mikä Changemaker on?	6
Tietoa ja toiminnallisuutta oppitunnille	7
Take a step forward -rooliharjoite	7
Minikampanjoiden valmistelu	11
Tietoa kansainvälisestä diakoniasta	13
Inspiraatiota iltaohjelmaan	19
Riparivisa	19
Minikampanjaesitykset	25
Lauluja, leikkejä, rasteja ja toimintaa	25
Hartausmateriaalia	30
Yhdessä toteutettu hartaus	30
Perinteinen hartaus	31
Leirijumalanpalvelus	37
Liite: Take a Step Forward -roolikortit	39

LUKIJALLE

Luomakunnasta ja kaikista lähimmäisistä, olivat he sitten lähellä tai kaukana, huolehtiminen on annettu meidän jokaisen tehtäväksi. Suuri osa maailman seitsemästä miljardista ihmisestä elää kuitenkin jatkuvassa köyhyydessä ja epävarmuudessa, vailla riittävää toimeentuloa ja ruokaa. Monet heistä ovat joutuneet myös jättämään kotinsa ilmastonmuutoksen voimistamien luonnonkatastrofien tai sodan takia. Näin ei kuitenkaan tarvitsisi olla.

Jotta yhä useammat nuoret saisivat tietoa näistä maailmanlaajuisista kehityskysymyksistä ja mahdollisuuksista vaikuttaa niihin, Kirkon Ulkomaanavun nuorisoverkosto Changemaker haluaa tarjota kansainvälisyyskasvatusmateriaalia myös rippikouluihin. Pakettimme tavoitteena on tehdä nuorille innostavalla tavalla tutuksi, mitä on kansainvälinen diakonia ja globaali vastuu, haastaa heidät keskustelemaan näistä teemoista ja vaikuttamismahdollisuuksistaan, sekä sytyttää heissä halu toimia

oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Changemakerin rippikoulupaketti koostuu erilaisista käytännön harjoitteista, jotka tarjoavat sekä tietoa että toiminnallisia keinoja käsitellä kansainvälistä diakoniaa rippileireillä. Paketti soveltuu käytettäväksi sekä oppitunneilla että iltaohjelmassa ja se sisältää myös erityyppisiä hartausvaihtoehtoja. Toiminnalliset harjoitteet, jotka kannustavat nuoria omien arvojensa pohtimiseen, tukevat myös rippikoulusuunnitelman tavoitteita. Monipuolinen paketti ottaa huomioon erilaiset oppijat rippileireillä ja näyttää, että vakavia aiheita voi käsitellä myös hausalla ja luovalla tavalla. Paketin eri osioita yhdistelemällä voitte koota juuri teidän leirillenne sopivan kokonaisuuden.

Antoisia hetkiä Changemakerin rippikoulupaketin kanssa. Eläköön rauha, ihmisoikeudet ja luonnon hyvinvointi!

*Helsingissä helmikuussa 2012
Changemakerin rippikoulutyöryhmä*

MIKÄ CHANGEMAKER ON?

Changemaker on valtakunnallinen kehityskysymyksiin keskittyvä nuorten vaikuttamisverkosto, joka toimii Kirkon Ulkomaanavun yhteydessä. Toiminnallaan Changemaker pyrkii puuttumaan köyhyyttä ja epäoikeudenmukaisuutta ylläpitäviin rakenteisiin. Changemakereita yhdistää halu vaikuttaa maailman kehitysongelmiin ja edistää globaalia oikeudenmukaisuutta käytännöllisin ja luovin keinoin. Changemaker on elämäkatsomuksellisesti avoin, kirkollisia rajoja ylittävä ja puoluepoliittisesti sitoutumaton toimijaj yhteisö.

Changemakerin työskentelyn perustana ovat Jeesuksen kehoitus lähimmäisenrakkauteen ja Yhdistyneiden Kansakuntien yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus. Changemaker uskoo, että kansainvälinen diakonia on yksi kirkon perustehtävistä, ja siksi pyrimme edistämään kestäväää ja laadukasta kehitysyhteistyötä. Ihmisillä ja luonnolla on Jumalan luomistyönä luovuttamaton itseisarvo. Jokaisen ihmisen velvollisuus on puolustaa sitä. Ihmisoikeuksien julistuksen mukaan ihmisoikeudet ovat perustavanlaatuisia ja luovuttamattomia ja kuuluvat yhdenvertaisesti maailman kaikille ihmisille. Ihmisoikeuksien toteutuminen edellyttää sitoutumista myös kehityksen ja turvallisuuden edistämiseen ja kehityksen ja turvallisuuden toteutuminen vastaavasti sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Suomeen Changemaker perustettiin vuonna 2004. Idea verkoston perustamiseen tuli Norjasta, missä Changemaker on toiminut jo vuodesta 1992. Changemaker-verkostoja on myös Islannissa, Unkarissa, Hollannissa, Keniassa ja Pakistanissa.

Changemaker toimii erilaisissa ryhmissä paikallisella ja valtakunnallisella tasolla. Paikallisryhmät, joita on reilu 20 eri puolilla Suomea, järjestävät itsenäisesti erilaista toimintaa, kuten teemailtoja, lukupiirejä, tapahtumia ja tempauksia. Valtakunnallisella tasolla Changemakerillä on kolme teemaryhmää (rauha, velka ja ympäristö), joiden ympärille verkoston vaikuttamistoiminta keskittyy. Teemaryhmät seuraavat omaa aihepiiriään ja tuottavat siitä koulutusmateriaalia verkostolle. Ryhmät suunnittelevat ja toteuttavat luovia kampanjoita, joiden avulla vaikutetaan niin poliittisiin päättäjiin, yrityksiin kuin kirkkoon ja yksittäisiin ihmisiin epäkohtien muuttamiseksi. Vuosittain järjestetään myös kaksi valtakunnallista Changemaker-viikonloppua, joissa vapaaehtoiset eri puolilta Suomea tapaavat toisiaan ja koulutautuvat verkoston keskeisistä teemoista.

Changemakerin toimintaa suunnittelee ja ohjaa vapaaehtoisista koostuva 5–8 hengen tiimi. Verkoston tukena toimii hallinnosta ja taloudesta vastaavat Changemakerin työntekijät Kirkon Ulkomaanavussa.

TIETOA JA TOIMINNALLISUUTTA OPPITUNNEILLE

Tämä paketin osio tarjoaa välineitä kansainvälistä diakoniaa ja globaalia vastuuta käsittelevien oppituntien monipuoliseen suunnitteluun ja oppilaiden aktivointiin. Osioista löydät näihin teemoihin virittelevän Take a step forward -rooliharjoituksen lisäksi tietoa kansainvälisestä diakoniasta ja köyhyydestä kehitysmaissa. Voit käyttää näitä tekstejä taustamateriaalina oppitunnin valmistelussa sekä halutessasi nostaa niistä esimerkkejä keskustelun herättäjäksi.

Rooliharjoituksen tilalla oppitunnilla voidaan käyttää esimerkiksi Minikampanjat -harjoitetta siten, että se valmistellaan oppitunnilla ja esitetään osana iltaohjelmaa. Tällöin oppitunti kannattaa aloittaa kansainvälisen diakonian power point -esityksellä.

Voit vapaasti poimia oppitunnille myös muuta sopivaa iltaohjelmaosiota ja muokata siitä juuri omalle ryhmällesi sopivan kokonaisuuden. Vastaavasti Take a step forward -rooliharjoituksen voi toteuttaa oppitunnin sijaan osana iltaohjelmaa.

TAKE A STEP FORWARD-ROOLI HARJOITE

Take a step forward -rooliharjoituksen teemoja ovat köyhyys, ihmisoikeudet, syrjintä ja ksenofobia (vieraskammo, muukalaispelko ja -viha). Olemme kaikki tasa-arvoisia, mutta tasa-arvo ei välttämättä

Esimerkkejä oppitunnin rakenteeksi:

- Take a step forward -rooliharjoite ja sen purku (kesto 30–40 minuuttia) ja PowerPoint-esitys kansainvälisestä diakoniasta ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksista (kesto noin 20 minuuttia).
- TAI edellä mainittu PowerPoint-esitys (kesto noin 20 minuuttia) ja Minikampanjat -harjoite (valmisteluun oppitunnilla noin 40 minuuttia, esitetään osana iltaohjelmaa)

aina toteudu. Harjoitteessa osallistujia kannustetaan eläytymään heille annettuun rooliin, jolloin he saavat kokeilla, millaista olisi olla joku toinen ihminen. Harjoitteen tarkoituksena on lisätä osallistujien empatiakykyä erilaisuutta kohtaan, tietoisuutta yhteiskunnallisesta epätasa-arvosta ja ymmärrystä tiettyyn yhteiskunnalliseen tai kulttuuriseen vähemmistöön kuulumisen seurauksista ihmisten elämässä.

Roolikortit (36 erilaista) löytyvät rippikoulupaketin liiteosiosta. Voit halutessasi myös laminoida kortit, jolloin ne kestävät paremmin ja voit käyttää niitä useammalla rippileirillä.

Harjoitteen toteutus

Harjoitteessa liikutaan rivissä, joten se vaatii melko suuren tilan. Jos käytettävissä oleva tila on kovin pieni, kannattaa harkita, voisiko harjoitteen toteuttaa ulkona. Jos harjoite toteutetaan ulkona, ohjaajan on varmistettava, että osallistujat kuulevat ohjeet ja kysymykset riittävän hyvin.

Harjoitteen aluksi ohjaaja jakaa jokaiselle osallistujalle roolikortin, jonka antamaan rooliin (esimerkiksi sierraleonelainen lapsisotilas, nepalilainen yksinhuoltajaäiti ja ranskalainen teinityttö) osallistujien tulee harjoitteessa eläytyä. Ohjaaja pyytää osallistujia olemaan hiljaa ja näyttämättä korttia muille osallistujille. Jos osallistujia on enemmän kuin roolikortteja, voi saman roolin antaa useammalle osallistujalle. Jos taas

roolikortteja on enemmän kuin osallistujia, kaikkia kortteja ei tarvitse käyttää, mutta tässä tapauksessa kannattaa varmistaa, että suurin osa rooleista on kehitysmaissa asuvia ihmisiä. Kun kortit on jaettu, osallistujat asettuvat riviin.

Jotta osallistujat pääsevät rooliinsa hyvin sisälle, ohjaaja voi esittää heille aluksi seuraavia herätteleviä kysymyksiä. Pitämällä riittävät tauot kysymyskoko- naisuuksien välissä ohjaaja antaa osallistujille aikaa pohtia rooliaan. Kysymyksiin ei tarvitse vastata.

- Millainen lapsuutesi oli? Millaisessa talossa asuit? Millaisia leikkejä leikit? Millaista työtä vanhempasi tekivät?
- Millaista arkesi on nyt? Miten vietät aikaasi? Mitä puuhaillet aamuisin, iltapäivisin tai iltaisin?
- Millainen on elämäntyylysi? Missä asut? Kuinka paljon rahaa ansaitset kuukaudessa? Mitä teet vapaa-ajallasi? Entä lomallasi?
- Mistä olet innostunut? Entä mitä pelkää?

Herättelevien kysymysten jälkeen siirrytään varsinaiseen harjoitteeseen, jossa ohjaaja kertoo osallistujille esittävänsä seuraavaksi arkipäivän asioihin liittyviä väittämiä. Ohjaaja kertoo myös, että aina, kun

Take a step forward -harjoitteen kysymykset (ohjaaja voi valita mielestään parhaat):

- Et ole koskaan kohdannut vakavaa taloudellista ongelmaa
- Sinulla on kunnollinen asuinpaikka sekä puhelin että televisio käytössäsi
- Tunnet, että kielesi, kulttuurisi ja uskontosi ovat yhteiskunnassasi kunnioitettuja
- Sinua ei ole syrjitty alkuperäsi tai vakaumuksesi takia
- Koet, että sinun näkemyksiäsi ja mielipiteitäsi kuunnellaan ja arvostetaan
- Muut ihmiset kysyvät sinulta neuvoja ja apua erilaisissa tilanteissa
- Uskallat hakea apua poliisilta tai muulta viranomaiselta
- Tiedät, kenen puoleen kääntyä, jos todella tarvitset apua
- Pääset tarvittaessa lääkäriin
- Voit lähteä lomalle vähintään kerran vuodessa
- Voit kutsua kavereita luoksesi
- Elämäsi on kiinnostavaa ja suhtaudut positiivisesti tulevaisuuteesi
- Voit opiskella ja valmistua haluamaasi ammattiin
- Et pelkää häirintää tai hyökkäyksen kohteeksi joutumista kadulla tai mediassa
- Voit äänestää vaaleissa
- Voit viettää juhlapäiviä (joulu, pääsiäinen jne.) sukulaistesi ja ystäväsi kanssa
- Voit osallistua kansainvälisiin tapahtumiin ulkomailla
- Voit käydä elokuvissa vähintään kerran viikossa
- Et pelkää lastesi tulevaisuuden puolesta
- Olet käynyt useamman vuoden koulua
- Voit olla varma siitä, että saat huomenna ruokaa ja puhdasta juomavettä
- Voit ostaa uusia vaatteita vähintään kerran kolmessa kuukaudessa
- Voit valita puolisisi itse
- Voit käyttää Internetiä kotonasi
- Elät maassa, jossa ei sodita

osallistuja voi roolihahmonsa näkökulmasta vastata kysymykseen myöntävästi, osallistuja astuu askeleen eteenpäin. Muuten he eivät saa liikkua. Kaikissa tapauksissa ei välttämättä voi pelkän roolikortin perusteella päätellä vastausta, joten harjoitteessa täytyy käyttää mielikuvitusta. Ohjaaja pitää riittävät tauot kysymysten välillä, jotta osallistujat ehtivät liikkua ja katsoa myös ympärilleen harjoituksen aikana. Jo muutamien kysymysten jälkeen erot hahmojen

mahdollisuuksissa edetä alkavat näkyä. Harjoitetta jatketaan noin 10–15 kysymyksen verran.

Kun ohjaaja on kysynyt riittävästi kysymyksiä ja erot osallistujien välillä alkavat hahmottua, hän pyytää osallistujia katsomaan ympärilleen ja kiinnittämään huomiota siihen, miten paljon he ovat liikkuneet suhteessa muihin. Tämän jälkeen ohjaaja voi pyytää muutamia osallistujia joukon eri puolilta kertomaan roolihahmonsa kaikille. Ohjaaja antaa

osallistujille muutaman minuutin aikaa siirtyä pois roolistaan ja kehottaa heitä istumaan takaisin tuoleilleen. Harjoite päättyy yhteiseen purkuun.

Rooliharjoitteen purku

Harjoite puretaan yhdessä keskustellen. Osallistujien kanssa pohditaan eri ihmisten erilaisia mahdollisuuksia maailmassa, mitä erilaisia ihmisoikeuksia (poliittiset, sosiaaliset, taloudelliset, kulttuuriset) on olemassa, kuinka stereotyyptit ja ennakkoluulot vaikuttavat meihin ja miten voisimme itse lisätä oikeudenmukaisuutta maailmassa. Keskusteluosuuksessa voidaan paljastaa loputkin roolit.

Purku kannattaa toteuttaa ensisijaisesti koko ryhmän kesken, mutta myös pienryhmissä keskusteleminen on mahdollista. Pienryhmistä kannattaa kuitenkin aina nostaa joitain teemoja yleiseen keskusteluun, jotta keskeiset asiat eivät jää keneltäkään huomaamatta.

Take a step forward -harjoite pohjautuu Euroopan neuvoston tuottaman Compass -ihmisoikeuskoulutusmateriaalin (Compass – A Manual on Human Rights Education with Young People. Council of Europe. 2002) samannimiseen harjoitteeseen, jota on muokattu käsittelemään globaaliteemoja laajemmin kansainvälisen diakonian näkökulmasta.

Purkukysymyksiä:

- Miltä askeleiden ottaminen tuntui?
- Entä miltä tuntui, jos et päässyt eteenpäin?
- Jos liikut paljon, missä kohdassa huomasit, että muut jäävät taakse?
- Oliko hetkiä, jolloin tuntui, että omat perusoikeudet eivät toteutuneet?
- Arvaatko muiden rooleja?
- Kuinka helppoa tai vaikeaa oli eläytyä omaan rooliin?
- Miten eläydyit rooliisi – käyttämällä mielikuvitusta vai jostain (uutisista, kirjoista, tarinoista?) saatua tietoa roolihahmon elämästä? Onko tieto luotettavaa? Vai tunnetko ehkä roolihahmoa vastaavan ihmisen?
- Jos ajattelet omaa elämääsi, kuinka paljon olisit kenties voinut liikkua? Miltä se tuntuu suhteessa siihen, kuinka paljon roolihahmosi sai liikkua?
- Kuvaako harjoite maailmaa? Miten?
- Kenellä maailmassa on vähemmän ja kenellä enemmän mahdollisuuksia?
- Tuntuiko jokin asia roolihahmossa epäuskottavalta?
- Miten jonkin tietyn roolihahmon elämää voisi parantaa? (mm. koulutuksen, rauhan, elinkeinon merkitys)
- Mitkä asiat voivat vähentää maailman epäarvoisuutta? Voiko maailmaa muuttaa? Miksi? Miten?

MINIKAMPANJOIDEN VALMISTELU

Leiriläiset jaetaan neljään ryhmään, joille jokaiselle jaetaan materiaalit ja ohjeistukset. Kahdelle ryhmälle annetaan ohjeet ja teksti Minikampanja 1 ja lopuille kahdelle Minikampanja 2. Ryhmät käyttävät minikampanjan valmisteluun noin 40 minuuttia. Valmiit kampanjaideat esitetään osana iltaohjelmaa.

Minikampanja 1

- Lukekaa taustamateriaaliksi alla oleva ympäristöaiheinen kertomus
- Mihin ongelmaan haluatte kiinnittää huomiota?
- Kehen haluatte vaikuttaa?
- Tehkää materiaalin pohjalta:
 - Esitys, joka kertoo kampanjan aiheesta (puhe/pantomiimi/näytelmä/laulu) TAI
 - Juliste, joka kertoo kampanjan ydinviestin
- Keksikää kampanjallenne myös jokin nimi tai iskulause

Kunnollisen jätehuollon puuttuessa roskat päätyvät monissa kehitysmaissa teiden varsille.

"Nicaraguassa Matagalpan kunnan alueella on runsaasti ihmisten aiheuttamia ympäristöongelmia, niin kaupungissa kuin maaseudullakin. Matagalpan kaupunki on kasvanut kiihtyvällä vauhdilla viimeisten 25 vuoden ajan ihmisten muuttaessa maalta kaupunkiin. Väestökasvun seurauksena kaupungilla ei ole riittäviä resursseja jätehuoltoon.

Kaupungin jätehuolto kerää jätteitä kolme kertaa viikossa, mutta palvelu ei ulotu kaikkiin kaupunginosiin ja koska se on maksullinen, ei useilla perheillä ole varaa maksaa siitä. Julkisilla paikoilla tai kouluissa ei usein ole jäteastioita eikä jätteiden keräystä. Kierrätyskulttuuria ei käytännössä ole olemassa, eikä ihmisillä yleensä ole tietoa kierrätyksen merkityksestä.

Käytännössä materiaalien kierrätys toimii siten, että kaupungin vähävaraisin väestönosa käy kaatopaikoilla etsimässä hyödynnettäviä ja myyntikelpoisia jätteitä kuten pulloja. Kuitenkin suurin osa kaupungissa syntyvästä jätteestä päättyy kierrättämättömänä kuormittamaan ympäristöä."

Lähde: <http://nannanicaraguassa.wordpress.com/>

Candida palaa töistään pellolta
Dena-tyttärensä kanssa.

Minikampanja 2

- Lukekaa taustamateriaaliksi Candidan tarina
- Mihin ongelmaan haluatte kiinnittää huomiota?
- Kehen haluatte vaikuttaa?
- Tehkää materiaalin pohjalta:
 - Esitys, joka kertoo kampanjan aiheesta (puhe/pantomiimi/näytelmä/laulu) TAI
 - Juliste, joka kertoo kampanjan ydinviestin
- Keksikää kampanjallenne myös jokin nimi tai iskulause

Candida, 17 vuotta, Angolasta kertoo:

"Työskentelen yhdessä perheeni kanssa pellolla ja mukanani selässä kulkee viisikuinen Dena-tyttäreni. Kun tulin raskaaksi, poikaystäväni kieltäytyi vastuusta ja olen nyt yksinhuoltaja. Niinpä jäin asumaan isäni ja äitini taloon. Kun olin 5-vuotias, isäni hiipi kerran yöllä muiden miesten kanssa kylän pelloille hakemaan ruokaa, sillä meillä oli kova nälkä. Palatessaan kylästä isä astui maamiinaan ja menetti jalkansa. Isä oli tunnettu sisukkuudestaan ja ahkeruudestaan, joten hänet hyväksyttiin kylään maanviljelijäksi. Onnettomuudesta huolimatta hän jatkoi sinnikkäästi maanviljelyä ja

osoitti, että pystyy hankkimaan elannon itselleen ja perheelleen.

Kylässä käynnistyi äskettäin lukutaitoryhmä, johon osallistun yhdessä isäni, äitini ja isosisäni kanssa. Haluan oppia lukemaan ja kirjoittamaan, jotta kukaan ei voi koskaan huijata minua. Äiti on luvannut hoitaa lastani, jos innostun opiskelusta. Isäni on varannut minulle oman tontin, jonka raivaamme, kun lapseni on hieman suurempi. Tällä hetkellä en kuitenkaan ehdi opiskelemaan."

Lähde: Kirkon Ulkomaanavun Tekoja-lehti 3/2011

TIETOA KANSAINVÄLISESTÄ DIAKONIASTA

Kansainvälisellä diakonialla tarkoitetaan kirkkojen tai kristillisten järjestöjen tekemää kansainvälistä avustustoimintaa. Sana diakonia on kreikkaa ja tarkoittaa palvelua. Diakonian pohja on Raamatussa (esim. Luuk. 6:31, Luuk. 10:25–37, Matt. 7:12, Sananl. 22:2,9 ja 16 sekä Jes. 58:6–8). Kansainvälisen diakonian kohteena ovat kaikkein köyhimmät ja syrjäytetyimmät ihmiset, ihmisryhmät ja kansat eri puolilla maailmaa. Tavoitteena ei ole mielipiteen tai vakaumuksen muuttaminen. Kansainvälinen diakonia on osa kirkon kansainvälistä vastuuta. Diakonian ohella kansainväliseen vastuuseen kuuluvat myös lähetystyö ja ekumenia.

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon keskeiset kansainvälisen diakonian toimijat ovat Kirkon Ulkomaanapu sekä kirkon viralliset lähetysjärjestöt. Suomen evankelis-luterilainen kirkko perusti Kirkon Ulkomaanavun oman kansainvälisen diakoniansa toimijaksi vuonna 1947. Ulkomaanapu säätiöitiin vuonna 1995 ja on nykyisin Suomen suurin kehitysyhteistyötä ja toiseksi suurin katastrofiapua tekevä järjestö. Myös Suomessa tehtävällä työllä rakennetaan oikeudenmukaisempaa maailmaa. Kotimaassa Kirkon Ulkomaanapu ja Changemaker kampanjoivat ja herättävät keskustelua maailmanlaajuisista köyhyyttä ja väkivaltaa luovista rakenteellisista ongelmista.

Voit ladata kansainvälistä diakoniaa esittelevän valmiin power point -esityksen osoitteesta: www.changemaker.fi/rippikoulupaketti

Mitä kehitysyhteistyö on ja mihin sitä tarvitaan?

Kehitysapu tarkoittaa teollistuneiden maiden antamaa taloudellista tai aineellista tukea kehitysmaille. Aluksi kehitysapua annettiin Eurooppaan toisen maailmansodan jälkeisen jälleenrakennuksen tueksi. 1960-luvulla kehitysapua ja -yhteistyötä laajennettiin kehitysmaihiin. YK:n vuosikokouksessa vuonna 1970 teollisuusmaat lupautuivat auttamaan kehitysmaita. Tuolloin sovittiin apuvoitteen 0,7 prosenttia bruttokansantulosta. Myös Suomi sitoutui tähän.

Kehitysavun lisäksi usein käytetään myös nimitystä kehitysyhteistyö, joka perustuu pitkäaikaiseen kehitysajatukseen; kumppanuuteen, jonka perimmäisenä tarkoituksena on tukea kehitysmaan elinolosuhteiden parantamista. Muita pidempiaikaisia avun muotoja ovat esimerkiksi infrastruktuuria (esim. tiet,

rakennukset, vedenjakelujärjestelmä, sähkö, viestintäyhteydet), peruspalveluita (esim. koulutus ja terveydenhuolto) ja paikallishallintoa tukevat ohjelmat tai projektit. Myös humanitaarinen apu (ks. seuraava luku) on yksi kehitysavun muoto. Sillä lievitetään esimerkiksi konfliktin, epidemian tai luonnonkatastrofin aiheuttamaa hetkellistä hätää.

Kehitysapu voi olla kahdenvälistä eli bilateraalista (esimerkiksi Suomen ja Mosambikin välillä), monenvälistä eli multilateraalista (esimerkiksi YK:n, Maailmanpankin ja EU:n eri yhteistyömuodot) tai kansalaisjärjestöjen organisoimaa. Suomi toteuttaa kaikkia näitä kehitysavun eri muotoja.

Suomi tekee kehitysyhteistyötä yli 50 kehitysmaahan kanssa, joista pitkäaikaisia pääyhteistyömaita ovat Afrikassa Etiopia, Kenia, Mosambik, Sambia ja Tansania, Aasiassa Nepal ja Vietnam sekä Latinalaisessa Amerikassa Nicaragua.

Kehitysavusta kiistellään paljon. Kiistat koskevat esimerkiksi sitä, kuinka paljon kehitysapua pitäisi antaa, kenelle sitä pitäisi antaa, mitä kautta sitä pitäisi antaa, ja minkälaista avun tulisi olla.

Varojen ja resurssien riittämättömyyden lisäksi ongelmana on esimerkiksi kehitysyhteistyön vähäisen tuloksellisuus. Toimien pirstaleisuus, väärinkäy-

tökset (korruptio), demokratian kehittymättömyys, avun sitominen tavaroiden ja palvelujen ostoon avunantajamaasta sekä taloudelliset ehdot (talouden vapauttaminen ja yksityistäminen) syövät usein vaikuttavuutta. Kehitysyhteistyön kestävyyttä ja tehokkuutta voidaan parantaa esimerkiksi lisäämällä köyhien maiden ja ihmisten omistajuutta eli vaiku-

Kirkon Ulkomaanapu tukee Nepalissa köyhiä ja syrjäytyneitä yhteisöjä. ►

YK:n vuosituhannen kehitystavoitteiden mukaan vuoteen 2015 mennessä pitää:

- puolittaa äärimmäisessä köyhyydessä elävien ja nälkäisten osuus maailman väestöstä
- taata kaikille lapsille peruskoulutus
- poistaa sukupuolten välinen epätasa-arvo kaikilla koulutusasteilla
- vähentää alle viisivuotiaiden kuolleisuutta kahdella kolmanneksella
- vähentää äitiyskuolleisuutta kolmella neljänneksellä
- kääntää laskuun hi-viruksen ja aidsin, malarian ja muiden merkittävien tautien leviäminen
- varmistaa ympäristön kestävä kehitys ja mm. puolittaa niiden ihmisten osuus maailman väestöstä, joilla ei ole käytössään puhdasta juomavettä
- luoda globaali kumppanuus kehitykselle

tusmahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa omia kehitystoimenpiteitä, parantamalla koordinaatiota sekä avunantajamaiden että avunantajan ja vastaanottajan välillä ja keskittämällä kehitysyhteistyötä harvempiin maihin. Näistä periaatteista on sovittu vuosina 2005 ja 2008 OECD:n kehitysyhteistyön tehokkuutta koskeissa sopimuksissa.

Noin puolet maailman väestöstä elää alle kahdella dollarilla päivässä. Äärimäisen köyhyyden vähentäminen ja poistaminen maailmasta on kansainvälinen velvollisuus. YK:n arvion mukaan pelkästään vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2015 mennessä tarvittaisiin noin 180 miljardia dollaria lisäapua.

Yksin kehitysavulla ei maailman köyhyyttä voiteta, mutta avullakin on vaikutusta. Esimerkiksi sitten 1960-luvun lapsikuolleisuus köyhissä maissa on puolittunut, aliravitsemus on vähentynyt kolmanneksella

ja koulutusta vaille jäävien lasten määrä on supistunut puolesta alle neljännekseen.

Esimerkiksi Kirkon Ulkomaanapu auttaa yhdessä paikallisten yhteisöjen kanssa kaikkein köyhimpiä ja haavoittuvimpia parantamaan elinolojaan. Tämä työ tähtää elämän turvaamiseen, ihmisarvon ja omanarvontunnon tukemiseen sekä oikeudenmukaisempaan yhteiskuntaan, jossa jokaisella on turvattu perustoimeentulo. Toiminta keskittyy peruselinehtojen, kuten ruokaturvan ja vesihuollon, takaamiseen ja toimeentulomahdollisuuksien edistämiseen. Terveys-, koulutus-, tasa-arvo- ja ympäristökysymykset ovat hankkeissa läpileikkaavia teemoja. Avustustyön tavoitteet noudattavat YK:ssa sovittuja vuosituhattavoitteita, joista tärkein on äärimmäisen köyhyyden vähentäminen.

Kehitysapu ja kauppapolitiikka

Kehitykseen vaikuttavat muun muassa konfliktit, sodat, luonnonkatastrofit ja epidemiat. Myös länsimaiden kauppa- ja lainapolitiikka pitävät köyhiä maita köyhinä. Esimerkiksi kansainvälisen asekaupan arvo oli vuonna 2006 kymmenkertainen (noin 1100 miljardia dollaria) kansainväliseen kehitysapuun nähden.

Maailmankaupan säännöt suosivat tällä hetkellä erityisesti rikkaita maita. Köyhimmät valtiot joutuvat avaamaan markkinoitaan globaalille kilpailulle nopeammin kuin niiden kehityksen kannalta olisi edullista. Esimerkiksi koulutuksen, terveydenhuollon ja vesihuollon yksityistäminen ja avaaminen kansainväliselle kilpailulle huolestuttaa, koska köyhillä ihmisillä ei ole varaa maksaa tärkeimmistään palveluista. Epäreilu maailmankauppa on suuri syy sille, että kehitysmaat eivät pääse pakenemaan köyhyydestä. Sääntöjä on muutettava, jotta kehitysmailla olisi mahdollisuus kehittää omaa tuotantoaan.

Yksin maatalouden tukemiseen käytetään teollisuusmaissa yli kuusi kertaa enemmän rahaa kuin kehitys yhteistyöhön, mikä tekee länsimaiden tuotteista keinoitekoisesti halvempia kuin kehitysmaiden tuotteet, jopa kehitysmaiden omilla markkinoilla. Maailmanmarkkinoilla kehitysmaan tuottaja saa vastaansa keskimäärin kaksi kertaa niin suuren kaupan esteet kuin kilpailija teollisuusmaasta.

Reilumpikaan maailmankauppa ei yksin olisi tie

ulos köyhyydestä maille, joilla on tällä hetkellä hyvin vähän myytävää kansainvälisillä markkinoilla. Saharan eteläpuolisen Afrikan – jossa asuu lähes 700 miljoonaa ihmistä – osuus maailman viennistä on pienempi kuin 10 miljoonan asukkaan Belgian. On arvioitu että vaikka köyhimpien maiden koko tuotanto pääsisi esteettä maailmanmarkkinoille, se kattaisi niistä vain 2,4 prosenttia.

Humanitaarinen apu

Humanitaarinen apu on tasapuolista, riippumatonta ja puolueetonta avustustoimintaa, jonka tavoitteena on lievittää konfliktien ja katastrofien seurauksia. Humanitaarisen avun tavoitteena on pelastaa henkiä ja lievittää ihmisten kärsimystä äkillisten kriisien aikana. Humanitaarisen avun toimijat tulevat apuun, kun kyseessä on konflikti tai katastrofi, esimerkiksi vakava maanjäristys tai tautiepidemia. Konfliktitilanteissa humanitaarinen apu pitää sisällään siviilien ja sodasta kärsivien suojelun.

Humanitaarisella avulla autetaan ihmiset pahimman yli. Lisäksi tavoitteena on luoda edellytyksiä sille, että paikalliset yhteisöt voivat itse ottaa vastuun omasta toimeentulostaan, kun kriisi on ohitse. Hätään joutuneiden ihmisten auttamisesta vastaavat aina

Koulujen jälleenrakennus katastrofin jälkeen on tärkeä tehtävä, sillä nuorten koulutus on tehokas tapa vähentää köyhyyttä ja edistää koko maan kehitystä. Tästä syystä Kirkon Ulkomaanapu on esimerkiksi Haitissa keskittynyt avustustyösäänn lasten kouluun paluun mahdollistamiseen ja koulujen käynnistämiseen.

Koulujen rakentaminen auttaa lapsia ja heidän perheitään palaamaan arkeen: Rakentamiseen osallistuvat vanhemmat saavat työtä ja toimeentulon perheelleen, lapsia paluu tavalliseen koulutyöhön puolestaan auttaa henkisesti, kun opettajia on koulutettu antamaan lapsille psykososiaalista tukea. Kouluilla on myös keskeinen rooli tautien torjunnassa: Niissä järjestetään mm. terveyskerhoja, joissa jaetaan hygieniatietoutta ja neuvoja tautien, kuten koleran, ehkäisemiseksi.

Kirkon Ulkomaanavun rakentamissa kahdessa koulussa Haitissa opiskelee tällä hetkellä noin 750 oppilasta.

ensisijaisesti kyseisen maan viranomaiset. Kun maan omat voimavarat eivät riitä, tulee kansainvälinen yhteisö apuun.

Esimerkiksi Kirkon Ulkomaanapu toimittaa hätäapua luonnon ja ihmisten aiheuttamien katastrofien uhreille. Apua toimitetaan sekä pahimman hädän aikana että kriisin jälkeen toipumiseen ja jälleenrakennukseen. Kirkon Ulkomaanapu osallistuu useimpien ajankohtaisten katastrofien, esimerkiksi Haitin maanjäristyksen, Pakistanin tulvien ja Itä-Afrikan kuivuuden, uhrien avustamiseen.

Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyö on yksi järjestön (tai Kirkon Ulkomaanavun tapauksessa säätiön tai Changemakerin tapauksessa verkoston) aatteellisen tarkoituksen toteuttamiskeinoista. Vaikuttamistyöllä pyritään siihen, että

◀ Tärkeä osa Changemakerin vaikuttamistyötä on ihmisten kohtaaminen ja allekirjoitusten kerääminen vetoomuksiin erilaisissa tapahtumissa ja tempauksissa.

järjestön aatteellinen tarkoitus toteutuisi (entistä paremmin) yhteiskunnassa. Vaikuttamistyöllä pyritään vaikuttamaan poliittisiin prosesseihin paikallisella, alueellisella, kansallisella tai kansainvälisellä tasolla. Vaikuttamistyö on vuorovaikutusta, tiedonjakamista, yhteistyötä ja osallistumista poliittisiin prosesseihin.

Kirkon Ulkomaanavun ja Changemaker-verkoston vaikuttamistyön tavoitteena on purkaa köyhyyttä tuottavia rakenteita, jotka estävät ihmisoikeuksien toteutumista. Köyhdyttäviä rakenteita voivat olla esimerkiksi sukupuoleen, etnisyyteen tai uskontoon liittyvä syrjintä, valtioiden ihmisoikeuksia rikkova lainsäädäntö, kansainväliset maatalous- ja kauppapoliittiset säädökset, ilmastonmuutoksen kiihdyttäminen ja erilaiset konfliktit.

Kirkon Ulkomaanapu tekee vaikuttamistyötä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin, Changemaker-verkosto vain kotimaassa. Keskeistä on vaikuttaa Suomen, Euroopan Unionin ja muiden kehityspoliittisten toimi-

joiden päätöksentekoon, jotta ne työskentelisivät köyhyyden vähentämiseksi. Kirkon Ulkomaanapu tukee myös paikallisia kumppaneitaan kehitysmaissa niiden paikallisessa vaikuttamistyössä. Changemaker pyrkii toiminnallaan edistämään myös yritysten yhteiskuntavastuuta ja kannustamaan kuluttajia vastuullisiin ostopäätöksiin.

Käytännössä vaikuttamistyötä tehdään henkilökohtaisella vuoropuhelulla päätöksentekijöiden kanssa, järjestämällä päättäjille keskustelutilaisuuksia ja seminaareja sekä organisoimalla julkisia kampanjoita. Kirkon Ulkomaanapu ja Changemaker-verkosto tarjoavat myös vaikuttamisen välineitä seurakunnille ja yksittäisille ihmisille. Kirkon Ulkomaanapu ja Changemaker-verkosto tekevät vaikuttamistyötään myös yhteistyössä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.

Lähde: www.maailmantalous.net, www.avunkasvot.org,
www.kirkonulkomaanapu.fi, www.changemaker.fi

INSPIRAATIOITA ILTAOHJELMAAN

Iltaohjelman aloitukseksi sopii oppituntiosiossa esitelty Take a step forward -harjoite. Iltaohjelman voi myös koostaa pelkästään tässä luvussa esitetyistä osista. Suositeltavaa on, että iltaohjelmaan otetaan yksi kansainväliseen diakoniaan syventyvä ohjelmaosio (Take a step forward -harjoite, riparivisa tai minikampanjat) sekä lisäksi kevyempiä leikkejä, rasteja ja lauluja. Iltaohjelman toteuttamiseen kannattaa osallistaa myös isokset. Isokset voivat esimerkiksi päättää, mitä osioita he toivovat iltaohjelmassa olevan. He voivat vetää osan iltaohjelmasta ja olla mukana kehittämässä ohjelmaa leirille sopivaksi, esimerkiksi valitsemalla leikit.

Iltaohjelman jälkeen voidaan vielä hiljentyä hartauteen. Erilaisia vaihtoehtoja teemaan sopiviksi hartauksiksi löytyy myös tästä paketista.

RIPARIVISA

Riparivisan tavoitteena on antaa tietoa globaaleista teemoista leikkimielisen kilpailun kautta. Visassa on Raamattuun ja tilastotietoon pohjautuvia sekä omien elämäntapojen pohdiskeluun kannustavia kysymyksiä.

Riparivisassa on kuusi kategoriata, jotka ovat Rauha, Ympäristö, Raha, Terveys ja hyvinvointi, Henkilöt sekä Kulttuuri. Kaikki kategoriat sisältävät viisi kysymystä eli kysymyksiä on yhteensä 30. Kaikkia kysymyksiä ei kuitenkaan ole tarkoitus kysyä, vaan

Esimerkkejä iltaohjelman rakenteeksi:

- Take a step forward -harjoite (kesto noin 30–40 minuuttia) sekä erilaisia leikkejä, lauluja ja rasteja
- TAI Riparivisa (kesto 45 minuuttia) sekä erilaisia leikkejä, lauluja ja rasteja
- TAI Minikampanjat-harjoite (valmistelu noin 40 minuuttia, mahdollisesti jo oppitunnilla, ja esitykset yhteensä noin 30 minuuttia,) sekä erilaisia leikkejä, lauluja ja rasteja

ohjaaja voi visan aikana valita sopivimmat, sen mukaan, mitä kategorioita osallistujat toivovat kysyttävän. 45 minuutin aikana ehtii käydä läpi yhteensä noin 15 kysymystä.

Osallistujat jaetaan noin viiden hengen joukkueisiin. Joukkueet asettuvat istumaan lattialle tiiviisiin rinkeihin siten, että voivat keskustella vastauksista muiden kuulematta. Ohjaaja kertoo visassa olevat kuusi

kategoriaa (kategoriat voi kirjoittaa myös suurelle paperille, joka laitetaan kaikkien joukkueiden nähtävälle), valitsee ensimmäisen kysymyksen kategorian ja kysyy kysymyksen. Joukkueet saavat yhdessä miettiä vastausta, ja kun he haluavat vastata, he sopivat vastauksen esittäjän, joka nousee seisomaan ja varaa näin vastausvuoron. Vastausvuoron varaamisen jälkeen ryhmä ei saa enää neuvotella vastauksesta. Ohjaaja antaa ensimmäisenä nousseelle luvan kertoa ryhmän vastauksen. Tuomareina vastausjärjestyksen tarkkailussa voivat toimia leirin isokset, jotka voivat myös pitää kirjaa joukkueiden keräämistä pisteistä.

Jos vastaus on oikea, joukkue saa pisteen ja oikeuden valita seuraavan kysymyksen kategorian. Jos vastaus on väärä, vastaaja istuu takaisin ja muut joukkueet saavat yrittää siinä järjestyksessä, kun varasivat vastausvuoron eli kun ryhmän edustaja nousi seisomaan. Kukin vuorollaan. Jos mikään joukkueista ei tiedä oikeaa vastausta, ohjaaja kertoo sen ja kysymys ohitetaan. Kun kysymykseen on vastattu oikein tai kysymys on ohitettu, siirtyvät kaikkien jonojen etummaisiet jononsa viimeiseksi, ja jonossa toisena ollut tulee vastausvuoroon.

Kun kysymyksiä käyty noin 15, ohjaaja päättää visan ja julistaa voittajajoukkueen. Jos on tarvetta ja aikaa, kysymyksistä voidaan vielä keskustella.

Rauha

- Mitä tarkoittaa hepreankielinen sana "shalom"?

V: Rauhaa ja hyvinvointia.

- Mitä rauhaan liittyvää sanotaan Herran siunauksen (4. Moos. 6:24-25) lopussa?

V: "Ja antakoon sinulle rauhan".

- Kuka kehottaa näin? Mikä on säännön nimi? "Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille." (Matt. 7:12.)

V: Jeesus. Kultainen sääntö.

- Keksikää kaksi tapaa, jolla voisitte edistää rauhaa maailmanlaajuisesti?

V: Esimerkiksi kunnioittamalla toisen ihmisen mielipidettä ja oikeuksia, pyrkimällä ratkaisemaan riitatilanteet rauhanomaisin keinoin, osallistumalla Changemakerin Rauha-ryhmän toimintaan, allekirjoittamalla rauhaa edistäviä vetoamuksia.

- Maailmassa käytetään sotilasmenoihin 1,6 biljoonaa dollaria vuodessa (2011). Jos summa jaetaan tasaisesti vuoden jokaiselle päivälle, kuinka monen päivän sotilasmenoilla kattaisi peruskoulutuksen kaikille maailman lapsille? (biljoona = tuhat miljardia)

V: Kuuden päivän sotilasmenot kattaisivat peruskoulutuksen kaikille.

Maanjäristyksestä selviytynyt mies ylittää Kunhar-joen yli kulkevaa siltaa lähellä Khanianin kylää Pakistanissa.

Ympäristö

- Mainitse kaksi ongelmaa, joita ilmastonmuutos aiheuttaa?
V: Ilmastonmuutoksen arvioidaan mm. nostavan merenpintaa hukuttaen saarivaltioita ja alavia rannikkoseutuja, pienentävän luonnon monimuotoisuutta, heikentävän satoja monilla alueilla, lisäävän tai voimistavan äärimmäisiä sääilmiöitä kuten tulvia, kuivuuskausia ja pyörremyrskyjä sekä laajentavan malarian kaltaisten trooppisten tautien levinneisyyttä.
- Jos kaikki maailman ihmiset kuluttaisivat luonnonvaroja yhtä paljon kuin keskimääräinen suomalainen, kuinka monta maapalloa tarvittaisiin?
V: Noin 2,5.
- Mitä luonnon hyvinvointiin liittyvää Jumala kehotti ihmistä tekemään luodessaan tämän?

**V: "Herra Jumala asetti ihmisen Eedenin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä."
(1. Moos. 2:15)**

- Mainitkaa kolme arkipäivän tekoa, jolla voisitte vähentää ympäristön kuormitusta. kuormittaa ympäristöä mahdollisimman vähän?
V: Esimerkiksi sammuttaa valot, kun lähtee huoneesta, ajaa polkupyörällä auton sijaan, pyrkiä vähentämään vedenkulutusta, suosia lähiruokaa.
- Mitä tarkoittaa ympäristöpakolainen?
V: Kymmenet tuhannet ihmiset joutuvat kehitysmaissa muuttamaan ympäristösyiden takia omilta asuinpaikoiltaan joko maan sisällä tai kokonaan toiseen valtioon.

Raha

- Mitä tarkoittaa vähimmäispalkka ("minimipalkka")?
V: Vähimmäispalkka ("minimipalkka") on pienin mahdollinen palkka, joka lain mukaan työntekijälle tulee maksaa. Useimmissa maissa on oma vähimmäispalkkalainsäädäntönsä mutta Suomessa, Ruotsissa ja Tanskassa ei ole yleistä vähimmäispalkkaa. Vähimmäispalkka ei useinkaan riitä elämiseen. Elämiseen riittävä palkka puolestaan on summa, joka riittää ruokaan, asumiseen, vaatteisiin, sairaanhoitoon ja koulumaksuihin sekä mahdollistaa myös pienen rahasumman laittamisen sivuun.

- Suomalaisen päiväänsio on keskimäärin 82 euroa. Millä summalla per päivä puolen maapallon väestöstä on tultava toimeen?
V: Noin 2,5 euroa.
- Montako hopearahaa Juudas sai palkkioksi Jeesuksen kavaltamisesta
V: 30 (Matt. 26:14–16, Matt. 27:3.)
- Mitä sinä voit tehdä kehitysmaiden ihmisten toimentulon turvaamiseksi?
V: Esimerkiksi ostaa Toisenlaisen lahjan ja/ tai Reilun kaupan tuotteita, tukea kehitysyhteistyötä tekeviä järjestöjä, vaatia päättäjiltä toimia kehitysyhteistyön ja reilumman kaupapolitiikan puolesta.
- Mitä tarkoittaa epäoikeutettu velka?
V: Epäoikeutettu velka on sellainen velka, joka ei ole hyödyttänyt velan ottaneen valtion kansalaisia. Esimerkki epäoikeutetusta velasta on diktaattorivelka, jonka diktaattori on ottanut oman luksuselämänsä rahoittamiseksi, mutta jota maan kansalaiset joutuvat maksamaan takaisin.

◀ Toisenlainen Lahja on eettinen ja ekologinen lahja, jolla ilahdutat ystävääsi ja autat samalla kehitysmaiden ihmisiä. Lahjaksi voit antaa vaikkapa vuohen.

Terveyspalvelujen takaaminen on tärkeä osa kehitysyhteistyötä. ➤

Terveys ja hyvinvointi

- Mikä on malaria ja miten siltä voidaan suojautua?
V: Kuumetauti, joka leviää tropiikissa hyttysten välityksellä. Malariaa voidaan suojautua estolääkityksellä, peittäville vaatteilla (esim. pitkähihaiset paidat) sekä hyttysverkoilla. Vaikka malariaa vastaan on lääkkeitä, kehitysmaiden asukkailla ei usein ole varaa niihin, mistä johtuen malaria tappaa vuosittain suuren määrän ihmisiä.
- Paljonko maailmassa on ihmisiä, jotka näkevät nälkää?
V: 1,02 miljardia eli joka kuudes maailman ihmisistä. (YK:n tilasto on vuodelta 2009.)
- Raamatussa (Mark. 6:41–44) kerrotaan Jeesuksen ruokkineen suuren joukon ihmisiä vain muutaman ruokatarvikkeen avulla. Mitä nämä ruokatarvikkeet olivat?
V: Viisi leipää ja kaksi kalaa.
- Suomalainen käyttää keskimäärin 200 litraa vettä vuorokaudessa. Paljonko keskiarvo kehitysmaan asukas käyttää vettä vuorokaudessa?
V: 10–15 litraa

- Mikä on etenkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa leviävän parantumattoman sairauden nimi, jota sairastaa merkittävä osa, joissain maissa jopa 40 %, alueen väestöstä?
V: HIV/AIDS

Henkilöt

- Kuka intialainen mies oli jo eläessään rauhanliikkeen suuri symboli?
V: Mahatma Gandhi
- Kuka suomalainen on saanut Nobelin rauhanpalkinnon?
V: Martti Ahtisaari
- Kuka afrikkalainen valtionjohtaja oli 25 vuotta vankilassa ja vapauduttuaan ei noussut vangitsijoita vastaan, vaan johdatti maansa tulenarasta tilanteesta rauhaan ja sovintoon ilman verilöylyä?
V: Nelson Mandela
- Mikä yhdistää seuraavia henkilöitä: Boutros Boutros-Ghali, Ban Ki-moon ja Kofi Annan?
V: He ovat/ovat olleet YK:n pääsihteereitä (tällä hetkellä Ban Ki-moon).

- Kuka ihmisoikeusaktivisti taisteli 1950- ja 1960-luvuilla Yhdysvaltojen etelävaltioiden mustien kansalaisoikeuksien puolesta?

V: Martin Luther King

Kulttuuri

- Mitä ovat ugali ja chapati?
V: Tyypillisiä itä-afrikkalaisia ruokia. Ugali on maissipuuro ja chapati ohut vehnäleipä. Sanat ovat swahilia.
- Kiina ja Intia ovat maailman väkirikkaimmat valtiot. Paljonko niissä on yhteensä asukkaita?
V: Yhteensä 2540 miljoonaa, joista Kiinassa 1320 miljoonaa ja Intiassa 1130 miljoonaa (vertaa: Suomessa 5,4 miljoonaa ja koko maailmassa 7 miljardia, luvut vuodelta 2011).
- Mitkä ovat maailman kolme suurinta uskonto-kuntaa?
V: Kristityt, muslimit, hindut.
- Mainitse kolme Afrikassa puhuttua virallista kieltä?
V: Esimerkiksi englantia, afrikaans, ranska, portugali, swahili ja arabia.

- Mainitse kolme rauhan symbolia.

V: Esimerkiksi oliivin lehvää kantava kyyhkynen, valkoinen lippu, käten puristus, peace-merkki, judo-ottelussa tatamin taputus.

Riparivisa-rastit

Riparivisan voi toteuttaa myös rasteina, joita on kuusi kappaletta. Tällöin kannattaa etukäteen valita jokaisesta kategoriasta kaksi tai kolme kysymystä, joita rasteilla kysytään, ja tehdä valmiit vastauslomakkeet, joissa lukee kysymysten kategoriat ja numerot. Kysyjinä eri rasteilla voivat toimia esimerkiksi isokset tai kysymykset voivat olla rasteilla esillä paperille kirjoitettuna.

Rippikouluryhmä jaetaan kuuteen joukkueeseen, jotka kiertävät vuorotellen eri rasteilla vastaten sillä esitettyihin kysymyksiin. Kilpailun ohjaaja säätelee, kuinka usein joukkueet vaihtavat rastia (esimerkiksi viiden minuutin välein).

Kun kaikki joukkueet ovat kiertäneet kaikki rastit, vastaukset tarkistetaan yhdessä. Jokaisesta oikeasta vastauksesta saa pisteen. Tuomareina pisteiden myöntämisessä voi toimia myös isosista koottu raati. Eniten pisteitä saanut joukkue voittaa ja saa pienen palkinnon.

MINIKAMPANJAESITYKSET

Oppitunnilla valmistellut minikampanjaesitykset (puhe/pantomiimi/näytelmä/laulu) TAI julisteet esitetään osana iltaohjelmaa. Jos ryhmiä on neljä, kuten oppituntiosiossa ehdotettiin, esityksiin ja niistä mahdollisesti syntyvään keskusteluun kannattaa varata aikaa 5–7 minuuttia per ryhmä eli yhteensä noin puoli tuntia.

LAULUJA, LEIKKEJÄ, RASTEJA JA TOIMINTAA

Teemaan sopivat laulut

Suurin osa lauluista löytyy punaisesta Nuoren seurakunnan veisukirjasta vuodelta 2010.

- Anna mun etsiä (NSV 2010:9)
- Jokapäiväinen leipä (NSV 2010:23)
- Kahden maan kansalainen (NSV 2010:36)
- Kaksi tavallista kättä (NSV 2010:34)
- Katso meitä (NSV 2010:3)
- Katson sinun kättesi töitä (NSV 2010:1)
- Kuljeta ja johda (NSV 2010:94)
- Maailman kaikissa kylissä (NSV 2010:27)
- Martin Luther Kingin laulu (NSV 2010:81)
- Me saamme kasvaa (NSV 2005:9)
- Sama taivas, sama maa (NSV 2010:2)

- Sateenkaariunet (NSV 2010:79)
- Siunaa koko maailmaa (NSV 2010:101)
- Tilkkutäkki (NSV 2010:20)
- Tuulien teitä (NSV 2010:97)
- Tänä aamuna aurinko nousi (NSV 2010:119)
- Uskomme tulevaisuuteen (NSV 2005:63)
- Viljellen, varjellen (NSV 2010:4)

Teemaan sopivat laulut -visa

Ohjaa soittaa edellä mainittuja lauluja (joko CD:ltä tai itse säestäen) ja antaa rippikoululaisten arvata, mistä kappaleesta on kysymys. Keskustellaan myös laulujen sisällöstä ja sen herättämistä ajatuksista.

Teemaan sopivat laulut -tanssiesitys

Yllä oleva visa voidaan toteuttaa myös tanssiesityksen muodossa. Rippikouluryhmä jaetaan noin neljään pienempään ryhmään. Jokaiselle ryhmälle annetaan jonkin edellä olevan listan laulun sanat paperiversiona. Ryhmä toteuttaa sanojen pohjalta tanssiesityksen tuosta kappaleesta. Esityksen apuna saa käyttää erilaista rekvisiittaa. Esityksen jälkeen muut ryhmät grittävät arvata, mistä laulusta on kyse.

Sanoitukset uusiksi

Tuttuun melodiaan voidaan tehdä myös uudet laulun sanat, jotka kertovat joko rauhasta, ympäristöstä, köyhyydestä tai maailmamuuttamisesta.

Sanaviesti

Jokainen sanoo vuorotellen nimensä ja keksii nimensä alkukirjaimella alkavan sanan, jota ilman ei voisi elää. Tilanteesta riippuen voi leikkiä niin, että kaikki sanovat yhden sanan tai jatkaa useamman kierroksen ajan, kunnes kukaan ei enää keksi uusia sanoja.

Aurinkoiset kädet

Tarvikkeet: sakset, paperia (mielellään keltaista), kyniä ja liimaa.

Jokainen piirtää oman kädenjäljensä paperille ja leikkaa kuvan paperista. Tämän jälkeen jokainen miettii, mitä voisi tehdä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi pieninä arjen tekoina. Ajatukset kirjoitetaan paperista leikattuihin käsiin siten, että jokaisen sormen kohdalle kirjoitetaan yksi ilmastonmuutosta hillitsevä teko, kuten "sammutan valot, kun lähdän huoneesta". Lopuksi kaikki kädet kootaan yhteen ja liimataan paperista leikattuun suuren keltaisen ympyrän reunoille niin, että kädet koristavat koko ympyrän reunoja muodostaen "aurinkon säteet". Aurinko voidaan sen jälkeen kiinnittää seinälle ja jokainen voi katsoa, mitä muut ovat kirjoittaneet. Ideana on kertoa, että meidän kaikkien teot vaikuttavat siihen, millaisen kädenjäljen jätämme tuleville vuosikymmenille. Lopuksi voidaan laulaa "Sama taivas, sama maa".

Maailmaa muuttavat patsaat

Rippikouluryhmä jaetaan noin viiden hengen joukkueisiin, joiden kaikkien tehtävänä on muodostaa patsas, joka kuvastaa annettua aihetta. Aiheita voivat olla muun muassa: maailmanrauha, ihmisoikeudet, ruokaturva, toimeentulo, koulutus, mielenosoitus, katukampanjointi. Aikaa patsaan ideointiin on 90 sekuntia ja kaikkien joukkueen jäsenten on osallistuttava tehtävään. Tämän jälkeen joukkueet esittävät teoksensa muille ja selittävät millä tavalla patsas kuvaa annettua aihetta. Isoiset voivat toimia leikissä tuomareina, jotka julistavat aina kierroksen voittajan, mutta tämä ei ole välttämätöntä.

Globaalirinki

Leikki on muunnelma "Hedelmäsalaatti"-pelistä. Leikkiä varten tehdään ensin tuoleista ringi, jossa on istumapaikat kaikille, paitsi yhdelle. Tämän jälkeen kaikille osallistujille jaetaan roolit globaaliin oikeuden mukaisuuteen liittyen. Roolit ovat ilmastonmuutos, resurssisota, velkaongelma, nälänhätä, lapsisotilas. Yksi osallistujista jää seisomaan ringin keskelle ja muut istuutuvat tuoleille. Kun keskellä oleva huutaa "ilmastonmuutos", kaikki kyseisen roolin omaavat vaihtavat keskenään paikkaa. Keskellä oleva pyrkii pääsemään istumaan, jolloin joku muu jää ilman istumapaikkaa. Ilman paikkaa jäänyt huutaa jonkin toisen sanan esimerkiksi "lapsisotilas", jolloin ihmiset vaihtavat taas paikkaa. Jos keskellä oleva huutaa "Changemaker", silloin kaikkien pitää vaihtaa paikkaa. Paikkaa vaihtaessa ei saa istua viereiselle tuolille eikä tuolille, jolta lähti.

Hampaattomat poliitikot

Ihmiset istuvat ringissä "hampaattomina" eli peittävät hampaansa huulilla. "Hampaattomien" kesken laiteetaan kiertämään jokin globaalikysymyksiin liittyvä sana. Sanoja voivat olla esimerkiksi politiikka, talous, Maailmankauppajärjestö, demokratiavaje, asekauppa, aavikoituminen, Internet, köyhyys ja malaria. Sana kiertää ringissä eteenpäin, kunnes joku vaihtaa sitä. Kun sanaa vaihtaa, myös sanan kulkusuunta muut-

tuu. Leikissä on tarkoituksena saada toiset nauramaan, mutta pysyä itse vakavana. Se, joka nauraa tai hymyilee niin, että hampaat näkyvät, tippuu pelistä pois. Leikki loppuu, kun jäljellä on enää yksi pelaaja.

Huolestunut maailman tilasta

Ihmiset istuvat ringissä. Yksi valitaan ringin keskelle. Hän valitsee jonkun ringissä istuvan ja menee hänen kohdalleen ja sanoo: "Olen huolissani maailmantilasta, voisitko tehdä jotain?" Ringissä istuva vastaa: "Minäkin olen huolissani maailman tilasta, mutta en juuri nyt voi tehdä mitään." – Ideana on saada toinen hymyilemään erilaisin keinoin, kuten hassuilla ilmeillä ja äänellä. Muukin liikehdintä on sallittua. Jos ringissä istuva nauraa, hän joutuu ringin keskelle.

Leikin jälkeen voidaan keskustella hetki siitä, mitä kaikkea nuoret oikeasti voivatkaan tehdä, jos he ovat huolestuneita maailman tilasta.

Näytelmä

Raamatussa puhutaan ympäristöstä, rauhasta ja anteeksiannosta, joista viimeksi mainittu liittyy myös Changemakerin velkateemaan. Näytelmän tarkoituksena on tuoda esille näitä teemoja. Rippikoululaiset jaetaan kolmeen ryhmään. Yksi ryhmä näyttelee kohdan Luuk. 10:29–37 (vertaus Laupiaasta samarialaisesta). Toinen ryhmä näyttelee kohdan Luuk. 9:11–17 (Ruokkimisihme). Kolmas ryhmä näyttelee kohdan

Matt.18:23–35 (vertaus armottomasta palvelijasta, joka sai velat anteeksi, mutta ei itse antanut toiselle velkoja anteeksi).

Pelasta maapallo!

Tarvikkeet: kaksi ilmapalloa

Tämän ja seuraavan pelin tarkoituksena on välittää viesti, että maapallon pelastaminen on meidän kaikkien tehtävä – se vaatii yhteispeliä ja nopeaa reagointia.

Rippikoululaiset jaetaan kahteen joukkueeseen. Ohjaaja(t) heittävät ilmaan puhalletut ilmapallot, jotka kuvaavat maapalloa. Joukkueet pyrkivät pitämään oman ilmapallonsa ilmassa mahdollisimman pitkään jaloilla pompotellen siten, että jokainen joukkueen jäsen koskee palloon vuorollaan. Pelin voittaa se

joukkue, joka onnistuu pitämään ilmapallonsa ilmassa pidempään ja näin "pelastamaan maapallon".

Pelasta maapallo -juoksu

Tarvikkeet: kaksi ilmapalloa, tarvikkeita esteradan rakentamiseen

Aluksi tehdään kaksi samanlaista esterataa, jotka osallistujien täytyy selvittää. Leikki kannattaa toteuttaa ulkotiloissa. Esteratoihin voi sisältyä erilaisia osa-alueita esimerkiksi kiven tai puun kiertäminen ja pienimuotoinen pujottelurata.

Peli toteutetaan kahdessa yhtä suuressa joukkueessa, jotka kilpailevat vastakkain. Tällöin tarvitaan kummallekin joukkueelle oma ilmapallo. Joukkueet asettuvat kahteen jonoon. Esteradat kierretään yksi kerrallaan maapalloa kuvastavaa ilmapalloa kädellä ilmassa pompotellen. Ilmapallo ei saa osua maahan. Jos ilmapallo koskettaa maata, osallistujan on aloitettava radan kiertäminen alusta. Radan kiertämisen jälkeen ilmapallo annetaan joukkueen seuraavalle jäsenelle. Nopeimmin radan suorittanut joukkue voittaa pelin ja "pelastaa maapallon".

Paneelikeskustelu

Paneelikeskustelun tarkoituksena on saada nuoret pohtimaan, onko teoillamme merkitystä ja mitä meistä jokainen voi tehdä edesauttaakseen luomakunnan hyvinvointia. Paneelikeskustelussa voi olla

erilaisia rooleja, kuten yrityksen toimitusjohtaja, pankkiiri, järjestön edustaja ja tavallinen nuori. Paneelikeskustelun roolit voivat olla myös samoja, joita on Take a step forward -harjoitteessa.

Miltä näyttää?

Tarvikkeet: paperia (mielellään fläppipaperia tai jokin muu suuri paperiarkki), värikyniä

Harjoitteen tarkoituksena on piirtämällä ja sen jälkeen keskustelemalla pohtia omia ennakkoluuloja ja arvoja. Rippikoululaiset jaetaan kahteen ryhmään. Toinen ryhmä piirtää esimerkiksi maailmanmuuttajan ja toinen tämän vastakohtan eli henkilön, jota ei maailman muuttaminen kiinnosta lainkaan. Piirtämisen jälkeen keskustellaan syntyneistä mielikuvista. Jos harjoitteen toteuttaa Changemakerin vapaaehtoinen, hän voi tässä yhteydessä kertoa, miksi maailman muuttaminen on hänelle tärkeää.

Tehtävä voidaan myös toteuttaa piirtämällä joitain seuraavista:

- Rauha – Sota
- Maailma, jossa tahtoisit elää – Maailma, jossa et tahtoisit elää
- Oikeudenmukaisuus – Epäoikeudenmukaisuus
- Luonnon hyvinvointi – Ympäristön tuho

HARTAUSMATERIAALIA

YHDESSÄ TOTEUTETTU HARTAUS

Ennakkovalmistelut:

- Hartaus toteutetaan ryhmissä (ryhmät voivat olla joko isosten vetämät raamisryhmät tai muulla perusteella jaetut 3-5 hengen ryhmät). Toteuttajina voivat olla myös yksittäiset leiriläiset/isokset.
- Jokaiselle ryhmälle annetaan yksi raamatunkohta (kohdat listattuna alapuolella).
- Ohjeistuksena kerrotaan, että ryhmän tulee kirjoittaa annetun raamatunkohdan pohjalta lyhyt rukous. Lisäksi tulee valita yksi esine, joka symboloi raamatunkohtaa/rukousta.
- Ennakkovalmistelut kannattaa antaa ryhmien tehtäväksi kansainvälisen diakonian oppitunnin päätteeksi.

Toteutus:

- Hartauden aikana kaikki istuvat lattialla yhdessä suuressa ringissä, jonka keskelle on asetettu kynttilä ja valkoinen liina (jos tila ei anna myöten ringissä istumista, voidaan eteen asettaa pöytä, jonka kaikki näkevät).

- Hartaus toteutetaan ryhmittäin siten, että ensimmäinen ryhmä asettaa näkyville valitsemansa esineen. Seuraavaksi yksi ryhmän jäsen lukee heille annetun raamatunkohdan ja ryhmän kirjoittaman rukouksen. Kaikki ryhmät tekevät vuorollaan saman.
- Ryhmien välissä voidaan laulaa säkeistö tai kaksi esimerkiksi virsistä 125, 492 tai 517 tai Taizé-laulua "Laudate Omnes Gentes" (tai suomeksi "Te kaikki kansat tulkaa", löytyy Taizé-laulukirjasta tai Nuoren seurakunnan veisukirjasta 2010:109).
- Ohjaaja päättää hartauden yhteiseen Herran siunaukseen.

Raamatunkohdat:

- **Ps. 139: 13–14:** Sinä olet luonut minut sisintäni myöten, äitini kohdussa olet minut punonut. Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitän sinua siitä. Ihmeellisiä ovat sinun tekosi, minä tiedän sen.
- **Sananl. 22: 2, 9 ja 16:** Pane rikas ja köyhä viere-tysten: kumpaisenkin on Herra luonut. Siunattu se, jolla on hyvä sydän, hän antaa leivästään tarvitsevalle. Joka köyhää sortaa ja rikasta lahjoo, ei siitä rikastu vaan köyhtyy.

◀ Liberia on yksi maailman köyhimmistä maista viime vuosien sotien vuoksi.

- **Jaak. 2: 14–17:** Veljet, mitä hyötyä siitä on, jos joku sanoo uskovansa mutta häneltä puuttuvat teot? Ei kai usko silloin voi pelastaa häntä? Jos veljenne tai sisarenne ovat vailla vaatteita ja jokapäiväistä ravintoa, niin turha teidän on sanoa: "Menkää rauhassa, pitääkää itsenne lämpimänä ja syökää hyvin", jos ette anna heille mitä he elääkseen tarvitsevat. Näin on uskonkin laita. Yksinään, ilman tekoja, se on kuollut.
- **2. Kor. 8: 13–15:** Tarkoitus ei toki ole, että muiden tilanteen helpottuessa te joutuisitte tiukalle. Kysymys on vastavuoroisesta jakamisesta. Nyt on teillä yllin kyllin ja voitte lievittää heidän puutettaan, sitten voivat taas he yltäkyläisyydestään lievittää teidän puutettanne, ja näin toteutuu oikeus ja kohtuus. Onhan kirjoitettu: "Sillä, joka oli koonnut paljon, ei ollut liikaa, eikä siltä, joka oli koonnut vähän, puuttunut mitään."
- **Jes. 58:6–8:** Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorretut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. Silloin sinun valosi

puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen. Vanhurskaus itse kulkee sinun edelläsi ja Herran kirkkaus seuraa suojanasi.

- **Ps. 9: 10–11 ja 19:** Herra on sorrettujen turva, hän on suoja ahdingon aikana. Sinuun luottavat kaikki, jotka tuntevat sinut. Sinä, Herra, et hylkää ketään, joka etsii sinulta apua. Jumala ei unohda köyhää ainiaaksi, sorrettujen toivo ei raukea tyhjiin.

PERINTEINEN HARTAUDS

Voit myös koota perinteisemmän hartauden seuraavien vaihtoehtoisten raamatunkohtien ja rukousten pohjalta. Osiossa on mainittu myös muutamia hartauteen sopivia virsiä ja lauluja, joista voit valita mieleisesi. Hartauden rakenne voi olla esimerkiksi: laulu, raamatunteksti, pieni puheosuus, rukous, laulu. Hartaudessa voidaan lausua yhdessä myös Isä meidän -rukous. Lopuksi voidaan lausua Herran siunaus.

Raamatunkohdan jälkeen voit halutessasi sanoa muutaman sanan kohdan selitykseksi. Mikäli et itse halua kirjoittaa pientä puhevuoroa, voit myös käyttää tämän osion lopussa olevia Kirkon Ulkomaanavun kokoamia valmiita hartausvaihtoehtoja.

Hartauteen sopivia virsiä ja lauluja:

- Herra kädelläsi (Virsi 517)
- Kuljeta ja johda (NSV 2010:94)
- Sama taivas, sama maa (NSV 2010:2)
- Siunaa koko maailmaa (Virsi 501, NSV 2010:101)
- Te kaikki kansat tulkaa (Laudate omnes gentes) (NSV 2010:109)
- Ystävä sä lapsien (Virsi 492)

Raamatunkohtia hartauden pohjaksi:

Mark. 12: 41–44: Jeesus istuutui vastapäätä uhriarkkua ja katseli, kuinka ihmiset panivat siihen rahaa. Monet rikkaat antoivat paljon. Sitten tuli köyhä leski-vaimo ja pani arkkuun kaksi pientä lanttia, yhteensä kuparikolikon verran. Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: "Totisesti: tämä köyhä leski pani uhriarkkuun enemmän kuin yksikään toinen. Kaikki muut antoivat liastaan, mutta hän antoi vähästään, kaiken mitä hänellä oli, kaiken mitä hän elääkseen tarvitsi."

Matt. 5: 43–48: Jeesus sanoi: "Teille on opetettu: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.' Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaile kuin jumalattomille. Jos te rakastatte niitä, jotka rakastavat

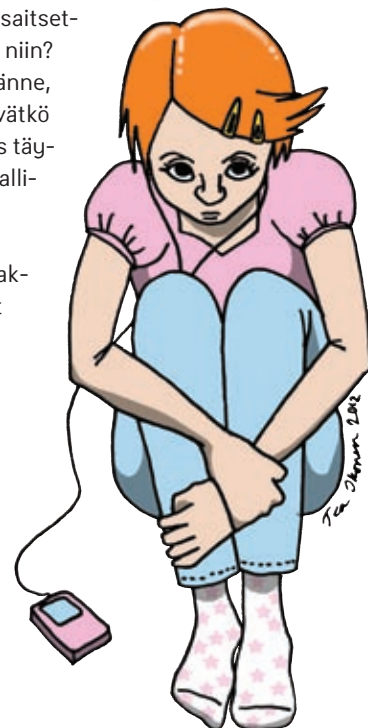
Esimerkki hartauden rakenteeksi:

- laulu/virsi
- raamatun teksti
- pieni puheenvuoro
- rukous (ja Isä meidän -rukous)
- laulu/virsi
- Herran siunaus

teidä, minkä palkan te siitä ansaitsette? Eivätkö publikaanitkin tee niin? Jos te tervehditte vain ystäviänne, mitä erinomaista siinä on? Eivätkö pakanatkin tee niin? Olkaa siis täydellisiä, niin kuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen."

Vaihtoehtoisia lähimmäisenrakkaudesta kertovia kohtia ovat esimerkiksi: Luuk. 10:25-37 (Laupias samarialainen), Room. 13:8-10 ja Miika 6:6-8.

1. Moos. 3: 22–24: Herra Jumala sanoi: "Ihminen on nyt kuin me: hän tietää sekä hyvän että pahan. Ettei hän nyt vain ota elämän

puusta hedelmää ja syö ja niin elä ikuisesti!" Niin Herra Jumala ajoi ihmisen pois Eedenin puutarhasta ja pani hänet viljelemään maata, josta hänet oli tehty. Hän karkotti ihmisen ja asetti Eedenin puutarhan itäpuolelle kerubit ja salamoivan, leimuavan miekan vartioimaan elämän puulle vievää tietä.

Vaihtoehtoisena luomakunnasta kertovana tekstinä voi käyttää 1. Moos. 2:4–9, 15–17.

Matt. 18: 23–35: Jeesus sanoi: "Taivasten valtakunta on kuin kuningas, joka vaati palvelijoiltaan tilitykset. Kun hän alkoi tarkastaa niitä, hänen eteensä tuotiin palvelija, joka oli hänelle velkaa kymmenentuhatta talenttia. Miehellä ei ollut, millä maksaa, ja niin kuningas määräsi, että hänet, hänen vaimonsa ja lapsensa ja koko hänen omaisuutensa oli myytävä ja velka maksettava. Silloin palvelija heittäytyi maahan hänen eteensä ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Minä maksan sinulle kyllä kaiken.' Kuninkaan tuli sääli palvelijaansa, ja hän päästi miehen menemään ja antoi velan anteeksi.

Mutta kun palvelija meni ulos, hän tapasi toisen palvelijan, joka oli hänelle velkaa sata denaaria. Hän kävi mieheen käsiksi, kuristi häntä kurkusta ja sanoi: 'Maksa, mitä olet velkaa!' Mies heittäytyi maahan ja pyysi: 'Ole kärsivällinen! Kyllä minä maksan sinulle.' Mutta toinen ei suostunut siihen. Hän meni ja toimitti työto-

verinsa vankilaan, kunnes tämä maksaisi velkansa.

Muut palvelijat näkivät, mitä tapahtui, ja panivat sen pahakseen. He menivät kuninkaan luo ja kertoivat hänelle kaiken. Silloin kuningas kutsutti palvelijan luokseen ja sanoi: 'Sinä kelvoton! Minä annoin sinulle anteeksi koko velan, kun sitä minulta pyysit. Eikö sinunkin olisi pitänyt armahtaa työtoveriasi, niin kuin minä armahdin sinua?' Vihoissaan kuningas pani palvelijansa ankaraan vankeuteen, kunnes tämä maksaisi koko velan.

Näin tekee minun taivaallinen Isänikin teille, jos te ette kaikesta sydäimestä anna kukin veljellenne anteeksi."

Rukouksia

- Herramme ja Vapahtajamme, siunaa heitä, joiden ihmisarvo ei toteudu ja joiden hätä jää meiltä usein huomaamatta. Auta meitä näkemään heidät, jotka ovat näkymättömiä. Auta meitä taistelemaan ihmisarvoisen elämän puolesta kaikkialla maailmassa. Opeta meitä kohtelemaan kaikkia ihmisiä tasa-arvoisesti ja toimimaan heikommassa asemassa olevien puolesta. Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti, Aamen.
- Hyvä Jumala, me tuomme eteesi kaikki nälkäiset, sodan ja konfliktien keskellä elävät ja niitä

paenneet sekä luonnonkatastrofeista kärsineet. Siunaa heitä, jotka ovat turvattomia ja hädässä. Avaa silmämme näkemään lähimmäisemme hätä ja opeta meitä toimimaan oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Ohjaa meitä auttamaan apua tarvitsevia ja rohkaise puolustamaan niitä, joilla itsellä ei ole siihen mahdollisuutta. Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä, Aamen.

- Herramme ja Jumalamme. Me tarvitsemme rakkautesi voimaa enemmän kuin mitään muuta, kun lähetät meidät lähimmäistemme luo. Ilman sitä emme kykene auttamaan heitä. Anna meille armahtava mieli, ettemme kulkisi kenenkään apua tarvitsevan ohi. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. *
- Jeesus Kristus, Vapahtajamme, sinä elät kaikissa halveksituissa ja muserretuissa. Pysäytä meidät rakkautesi katseella, kun pelko estää meitä kohtaamasta lähimmäistemme hätää. Anna meille halu ja taito rakastaa kaikkia luotujasi. Kuule meitä, sinä, joka elät ja hallitset Isän ja Pyhän Hengen kanssa aina ja ikuisesti. *
- Kaikkivaltias Jumala, taivaan ja maan Herra. Me tuomme sinulle nöyryn kiitoksen siitä, että kannat rakkaudessaasi huolta koko luomakunnasta. Opetä

meitä käyttämään maan ja meren antimia niin, ettemme itsekkyydessämme tuhoa elämää, vaan varjelemme elämisen mahdollisuudet myös seuraaville sukupolville. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. *

- Herra Jumala, kaiken luoja. Sinä annat meidän elää aikaa, jolloin käytettävissämme on paljon aineellista hyvää. Varjele meitä joutumasta hyvinvoinnin orjiksi, jotka vastuuttomasti riistävät luomakuntaasi. Auta meitä tunnistamaan harhatiet, vie uudelle tielle varjelemaan ja kunnioittamaan kaikkea luomaasi elämää. Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. *

** Lähde: Kirkkokäsikirja*

Valmiit hartaudet

Vaihtoehto 1:

Jes. 58:6–12: Toisenlaista paastoa minä odotan: että vapautat syyttömät kahleista, irrotat ikeen hihnat ja vapautat sorretut, että murskaat kaikki ikeet, murrat leipää nälkäiselle, avaat kotisi kodittomalle, vaatetat alastoman, kun hänet näet, etkä karttele apua tarvitsevaa veljeäsi. Silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi ja hetkessä sinun haavasi kasvavat umpeen. Vanhurskaus itse kulkee sinun edelläsi ja Herran kirkkaus seuraa suojanasi. Ja Herra vastaa, kun

Jokaisella ihmisellä on oikeus turvalliseen ja ravitsevaan ruokaan, oikeus riittävään ruokaan ja perustavanlaatuinen oikeus olla kärsimättä nälkää.

kutsut häntä, kun huudat apua, hän sanoo: "Tässä minä olen." Jos hävität sorron ikeen keskuudestasi ja lopetat sormella osoittelun ja pahat puheet, jos annat nälkäiselle omastasi ja ravitset sen, joka kärsii puutetta, niin sinun pimeyteesi koittaa valo ja yön varjo muuttuu keskipäivän kirkkaudeksi. Ja Herra on alati ohjaava sinua. Aavikon paahteessakin hän elvyttää voimasi ja vahvistaa jäsenesi. Sinä olet kuin vehmas puutarha, kuin lähde, jonka vesi ei ehdy. Ammoin rauhnoituneet asumuksesi sinä rakennat jälleen, pystytät rakennuksia muinaisille perustuksille, ja niin sinun nimesi on oleva: sortuneiden muurien korjaaja, maan asutuksen elvyttäjä.

Sananen: Maailmassa on miljardi nälkäistä. Luku uhkaa kasvaa, kun ihmisten määrää nousee kuudesta yhdeksään miljardiin seuraavien 40 vuoden aikana. Nälkäongelmaan etsitään ratkaisua tehokkaammasta viljelystä ja tuotannon lisäämisestä 70 prosentilla. Tavoitteen saavuttamista hankaloittaa viljelyalan supistuminen ja kuivuuden lisääntyminen.

Länsimaissa paljon ruokaa päättyy kaatopaikalle tai muutetaan lämmöksi ja autojen polttoaineeksi. Yhdysvalloissa puolet ruoasta heitetään pois samalla, kun suuri osa väestöstä kärsii ylipainosta ja sen tuomista sairauksista. Sama ilmiö on totta myös Euroopassa ja Suomessa.

Moniin ongelmiin etsitään vastausta tehokkuu-

desta, teknologiasta ja jatkuvasta kasvusta. Raamattu tuo samoihin kysymyksiin toisen näkökulman: kohtuullisuuden, oikeudenmukaisuuden ja elämän kunnioittamisen.

Elämän näyttäytyy usein väärässä valossa. Profeetta paljastaa todellisuuden ja kehottaa muuttamaan sitä paremmaksi. Jesaja puhuu oikeasta paastosta. Väärät asiat, mukavuuden halu ja itsekäs oman edun ajaminen korostuvat ja hallitsevat elämääni. Oikeudenmukaisuuden toteuttaminen, turhasta luopuminen avaa silmät ja päästää pimeydestä valoon.

Jesaja kehottaa: "Toisenlaista paastoa minä odotan: että muserrat leipää nälkäiselle ... silloin sinun valosi puhkeaa näkyviin kuin aamunkoi." "Jos annat nälkäiselle omastasi ja ravitset sen, joka kärsii puutetta, niin sinun pimeyteesi koittaa valo."

Jeesus paastosi ennen toimintansa alkua. Hän etsi Jumalan tahtoa ja voimaa sen toteuttamiseen. Kristityn paasto auttaa seuraamaan Kristuksen askelia. Hän itse tuli valoksi pimeään maailmaan, antamaan sille toivon.

Rukous: Herra Jumala, rakas Taivaallinen Isä, avaa silmämme näkemään epäoikeudenmukaisuus, jossa olemme mukana. Auta meitä kohtuuteen ja totuu-

teen. Auta luopumaan turhasta ja vahingollisesta. Sytytä valosi ja poista pimeys tieltämme. Anna meille voimaa seurata Kristuksen askelissa ja turvautua Häneen Vapahtajana. Tätä pyydämme Hänen nimes-
sään, Aamen.

*Lähde: Kirkon Ulkomaanavun Nälkä. Paha pala
purtavaksi? -kampanjan hartausmateriaali, 2010.
Hartauden on kirjoittanut dosentti ja Keski-Lahden
kirkkoherra Pekka Särkiö*

Vaihtoehto 2:

1. Kor. 12: 12–27: Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsen-
tä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muo-
dostavat yhden ruumiin. Meidät kaikki, olimmepa juu-
talaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu
yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt
meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Hen-
keä. Eihän ruumiskaan muodostu yhdestä jäsenestä
vaan monista. Vaikka jalka sanoisi: "Koska en ole käsi,
en kuulu ruumiiseen", se silti kuuluu ruumiiseen. Ja
jos korva sanoisi: "Koska en ole silmä, en kuulu ruu-
miiseen", se silti kuuluu ruumiiseen. Jos koko ruumis
olisi pelkkää silmää, olisiko silloin kuuloa? Tai jos se
olisi pelkkää korvaa, olisiko silloin hajuaistia? Jumala
on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet
niin kuin on nähnyt hyväksi. Jos kaikki olisi yhtä ja sa-

maa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista? Jäseniä
on kuitenkin monta, kun taas ruumis on yksi. Ei silmä
voi sanoa kädelle: "Minä en tarvitse sinua", eikä liioin
pää jaloille: "Minä en tarvitse teitä." Päinvastoin, juuri
ne ruumiinjäsenet, jotka meidän mielestämme ovat
muuta heikompia, ovat välttämättömiä. Me verhoam-
me erityisen arvokkaasti ne ruumiinosat, joita emme
pidä kovinkaan arvokkaina, ja peitämme erityisen
säädyllisesti ne, joita häpeämme. Säädylliset ruu-
miinosat eivät tällaista verhoa tarvitse. Kun Jumala
yhdisti jäsenet ruumiiksi, hän antoi vähempiarvoisille
jäsenille suuremman kunnian, jotta ruumiissa ei
syntyisi eripuraisuutta vaan jäsenet yhteen kuuluen
huolehtisivat toinen toisestaan. Jos yksi jäsen kärsii,
kärsivät kaikki muutkin jäsenet, ja jos yksi jäsen saa
osakseen kunniaa, iloitsevat kaikki muutkin sen kans-
sa. Te olette Kristuksen ruumis, ja jokainen teistä on
tämän ruumiin jäsen.

Sananen: "Minä en tarvitse sinua!" Olen monesti
kuullut sivusta sanottavan näin. Myös minulle on
sanottu niin. Ja myös minä olen sekä huomaamattani
että tarkoituksella useamman kerran ilmoittanut omi-
en taitojeni riittävän. Sitä mielestään osaa, selviytyy,
pärjää ja pystyy joskus niin erinomaisesti, että toisen
hitaamman, taitamattomamman tai eri tavalla ajatte-
levan ja toimivan osuus tuntuu tarpeettomalta.

Ja monta kertaa sitä on saanut olla myös se, joka

ei osaa tai tekee asiat eri tavalla kuin toiset. Ollessaan muita heikompia ajattelee helposti, että koska en ole samanlainen kuin toinen, ei minua tarvita. Rotuun, väriin, sukupuoleen, kieleen, uskoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen tai syntyperään katsomatta kaikilla ihmisillä kaikkialla maailmassa on samantyyppiset ihmisoikeudet. Myös Jumalan silmissä jokainen ihminen on yhtä arvokas ja ainutlaatuinen.

En voi siis sanoa "Minä en tarvitse sinua".

Päinvastoin, juuri ne ruumiinjäsenet, jotka meidän mielestämme ovat muita heikompia, ovat välttämättömiä. – Kun Jumala yhdisti jäsenet ruumiiksi, hän antoi vähempiarvoisille jäsenille suuremman kunnian, jotta ruumiissa ei syntyisi eripuraisuutta vaan jäsenet yhteen kuuluen huolehtisivat toinen toisestaan.

Ihmisoikeuksien edistäminen, rauhan rakentaminen ja vastuu toisista ihmisistä kuuluu jokaiselle. Toisten huomioon ottaminen, heikoimpien auttaminen, epäoikeudenmukaisuuden vastustaminen ja vastuun kantaminen ovat ihmisoikeuksien edistämistä. Ei tarvitse pitkään katsella ympärilleen huomatakseni ihmisiä, joiden oikeuksia poljetaan. Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet. Kenen kärsimystä voisin helpottaa, vaikuttaa oikeuden toteutumiseen ja toimia rauhan rakentajana?

Rukous: Hyvä Jumala, Sinulle jokainen ihminen on yhtä arvokas ja ainutlaatuinen. Rukoilemme niiden ihmisten puolesta, joiden oikeuksia yhteisistä sopimuksista huolimatta poljetaan. Anna meille rohkeutta toimia niin, että samat oikeudet voisivat koskea kaikkia ihmisiä. Rukoilemme sodan, levottomuuksien ja väkivallan keskellä elävien ihmisten puolesta. Kun sydämeistämme toivomme rauhaa, anna meille viisautta myös itse toimia rauhanrakentajina. Rukoilemme kärsivien puolesta kaikkialla maailmassa. Kiitämme kaikesta hyvästä, mitä elämässämme on ja pyydämme, että osoitat meille, miten omilla valinnoillamme, mielipiteillämme ja teoillamme voimme vaikuttaa ihmisten elämään eri puolilla maailmaa. Avaa silmäme näkemään vääryydet lähiympäristössämme ja anna uskoa oikeudenmukaisuuden toteutumiseen koko maailmassa. Aamen

Lähde: Kirkon Ulkomaanavun Näkymättömät näkyviksi -kampanjan hartausmateriaali, 2008.

LEIRIJUMALANPALVELUS

Leirijumalanpalveluksessa voidaan myös käyttää jotakin edellä mainituista raamatunkohdista sekä rukouksista. Jumalanpalveluksen toteutukseen voidaan osallistaa koko leiriryhmä ja jakaa toteutuksen

vastuut ryhmiin, esim. suntioryhmä, tekstiryhmä, musiikkiryhmä ja rukousryhmä. Leirijumalanpalveluksen voi toteuttaa myös pienempi porukka, esim. yksi raamisryhmistä. Jumalanpalveluksen valmisteluille kannattaa varata aikaa leiriohjelmasta.

Jumalanpalveluspaikan somistuksessa voi käyttää vaikkapa luonnonmateriaaleja. Vaihtelua tuo myös jumalanpalveluksen toteuttaminen ulkona, erityisesti silloin kun teemana on luomakunta. Myös raamatuntekstien pohjalta toteutettavien alttarimaalauksien tai -teoksien tekeminen voi olla jonkun ryhmän tehtävä. Tekstiä luettaessa voidaan puolestaan käyttää draaman keinoja. Esirukouksen valmisteleva ryhmä voi ottaa rukoukseen erityisesti lähimmäisten auttamiseen liittyviä asioita. Jumalanpalveluksessa voidaan myös kerätä kolehti jollekin avustusjärjestölle.

Lisää vinkkejä ja virikkeitä kansainvälisyyskasvatukseen ja globaalikysymysten käsittelyyn nuorten kanssa löydät muun muassa seuraavista materiaaleista:

- Globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta – opas maailmanmuuttajalle (Changemaker 2010, toim. Mari Kettunen)
- Pelasta maailma – kansainvälisyyskasvatusta Film café -menetelmällä (ohjaajan ja opettajan materiaali I ja II) (Kirkon Ulkomaanapu 2009 ja 2011, toim. Minna Törrönen)
- Compass – A Manual on Human Rights Education with Young People (Council of Europe 2002)

Olet 16-vuotias poika Japanista.

Käyt päivisin lukion ensimmäistä luokkaa ja iltaisin yliopisto-opintoihin valmentavalla kurssilla, jotta pärjäisit yliopiston pääsykokeissa. Asut vanhempiesi kanssa pienessä kaksiossa.

Olet 54-vuotias nainen Tansaniasta.

Lapsesi ovat jo aikuisia ja heillä on omat perheensä. Työskentelet orpokodissa, jossa asuu kehitysvammaisia poikia, jotka heidän vanhempansa ovat hylänneet.

Olet 78-vuotias egyptiläinen nainen.

Miehesi on kuollut ja ainoa poikasi asuu Suomessa. Olet tullut hakemaan turvapaikkaa Suomesta, koska kristittyjen vähemmistöön kuuluvana olet vaarassa muslimivaltaisessa Egyptissä.

Olet 24-vuotias mies Syyriasta.

Opiskelet yliopistossa. Osallistuit hallituksen vastaiseen mielenosoitukseen ja sen seurauksena olet ollut poliisin pidättämänä jo viikon.

Olet 14-vuotias tyttö Etelä-Ranskasta.

Asut vanhempiesi kanssa isossa omakotitalossa. Haaveilet laulajan urasta.

Olet 43-vuotias lääkäri Irakista.

Jouduit jättämään kotimaasi sodan takia viisi vuotta sitten. Olet pakolaisena Ruotsissa, missä toimit bussikuskina.

Olet 25-vuotias nainen Nepalista.

Asut Kathmandun slummissa, eikä sinulla ole työtä. Kastitomana sinulla ei ole mahdollisuutta kouluttautua, eikä muu yhteiskunta halua myöskään olla tekemisissä kanssasi.

Olet 28-vuotias nainen Somaliasta.

Kuivuuden ja meneillään olevan konfliktin takia kotikylässäsi ei ole saatavilla ruokaa, joten olet joutunut pakenemaan 300 km:n matkan Keniaan Dadabin pakolaisleirille neljän lapsesi kanssa. Nuorin lapsistasi on vain puolivuotias.

Olet 16-vuotias poika Suomesta.

Asut Helsingissä ja sinulla on viisi sisarusta. Äitisi on kotiäiti, isäsi on perushoitaja. Oman rahan saamiseksi jaat mainospostia kerran viikossa.

Olet 40-vuotias nainen Perusta.

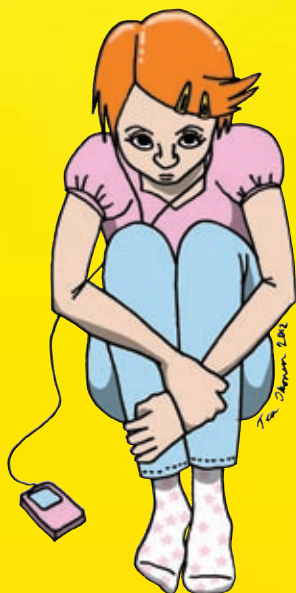
Kyläpankista saadun lainan avulla perustit oman sekatavarakaupan, jonka tuottamalla voitoilla olet pystynyt rahoittamaan kolmen lapsesi koulunkäynnin.

Olet 30-vuotias nainen Somaliasta.

Asut Suomessa. Sinulla on neljä lasta ja aviomies. Harjoittelet suomen kieltä.

Olet 15-vuotias tyttö Suomesta.

Asut Kemijärvellä. Äitisi on töissä nuoriso-ohjaajana. Isäsi joutui varhaiseläkkeelle, kun sellutehdas lakkautettiin. Sinulla ei ole sisaruksia.

Olet 22-vuotias mies Hondurasista.

Asuinseutusi on jakaantunut keskenään taisteleviin huumejengeihin. Olet ollut mukana yhdessä jengeistä jo useamman vuoden ja kohdannut paljon väkivaltaa. Nuorempi veljesi on kuollut jengien välisessä yhteenotossa.

Olet 16-vuotias tyttö Kongosta.

Äitisi ja veljesi on tapettu ja isäsi pidätetty. Aseelliset levottomuudet jatkuvat kotimaassasi. Olet raskaana ja aivan yksin.

Olet 27-vuotias nainen Mosambikista.

Olet HIV-positiivinen ja asut maan pääkaupungin Maputon slummissa. Kuudesta lapsestasi kaksi on kuollut. Miehesi lähti saatuaan tietää sairaudestasi.

Olet 15-vuotias poika Pohjois-Englannista.

Asut teollisuuskaupungissa. Vanhempasi ovat jääneet työttömiksi ja isäsi on alkoholisoitunut. Haaveilet jalkapalloilijan urasta.

Olet 26-vuotias mies Nigeriasta.

Olet tullut Eurooppaan laittomasti. Työskentelet Espanjassa tomaattipellolla seitsemänä päivänä viikossa. Asut itse kyhäämässäsi teltassa.

Olet 47-vuotias mies Yhdysvalloista.

Vaimosi kuoli kymmenen vuotta sitten. Hänen kuolemansa jälkeen alkoholisoituit ja jouduit asunnottomaksi. Välit sukuusi ja ystäviisi ovat katkenneet.

**Olet 14-vuotias tyttö
Guatemalasta.**

Olet köyhän pienviljelijän vanhin tytär. Kävit koulua vuoden kunnes jouduit jäämään kotiin auttamaan vanhempiasi.

**Olet 8-vuotias poika
Sierra Leonesta.**

Sinut siepattiin sissijoukkoon 6-vuotiaana. Olet usein huumattuna, jotta pystyisit tappamaan vihollisia.

**Olet 21-vuotias nuori
nainen Suomesta.**

Isäsi on lakimies ja opiskelet kauppakorkeakoulussa. Asut omistusoikeusasunnossa Helsingissä.

**Olet 32-vuotias
nainen Nepalista.**

Olet viiden lapsen yksinhuoltajaäiti köyhältä maaseudulta. Olet saanut kyläpankilta 50 euron lainan, jonka turvin voit perustaa kampaamon.

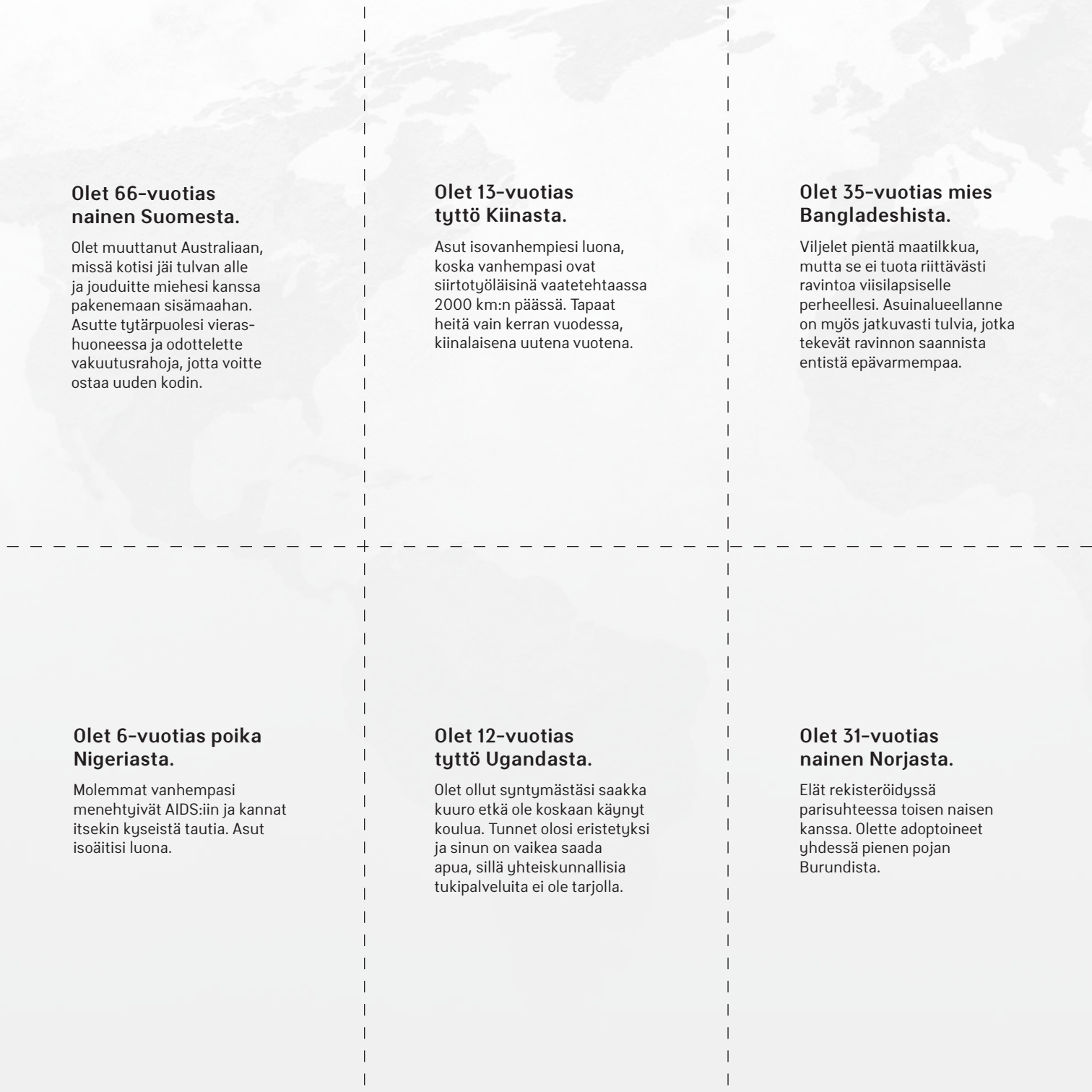
**Olet 9-vuotias
poika Haitista.**

Äitisi, kaksi veljeäsi, tätisi ja kolme serkkuasi menehtivät vuosi sitten maanjäristyksessä. Kotinne tuhoutui täysin. Olet päässyt väliaikaismajoitukseen ja telttakouluun.

**Olet 19-vuotias
poika Romaniasta.**

Olet kiertänyt perheesi kanssa ympäri Eurooppaa, mutta nyt olet asettunut Helsinkiin. Asut monien muiden romanien tavoin asuntovaunuleirissä tyhjällä teollisuustontilla. Päivisin tienaat rahaa katusoittajana.

Olet 66-vuotias nainen Suomesta.

Olet muuttanut Australiaan, missä kotisi jäi tulvan alle ja jouduitte miehesi kanssa pakenemaan sisämaahan. Asutte tytärpuolesi vieras-huoneessa ja odottelette vakuutusrahoja, jotta voitte ostaa uuden kodin.

Olet 13-vuotias tyttö Kiinasta.

Asut isovanhempiesi luona, koska vanhempasi ovat siirtotyöläisinä vaatetehtaassa 2000 km:n päässä. Tapaat heitä vain kerran vuodessa, kiinalaisena uutena vuotena.

Olet 35-vuotias mies Bangladeshista.

Viljelet pientä maatilkkua, mutta se ei tuota riittävästi ravintoa viisilapsiselle perheellesi. Asuinalueellanne on myös jatkuvasti tulvia, jotka tekevät ravinnon saannista entistä epävarmempaa.

Olet 6-vuotias poika Nigeriasta.

Molemmat vanhempasi menehtyivät AIDS:iin ja kannat itsekin kyseistä tautia. Asut isoäitisi luona.

Olet 12-vuotias tyttö Ugandasta.

Olet ollut syntymästäsi saakka kuuro etkä ole koskaan käynyt koulua. Tunnet olosi eristetyksi ja sinun on vaikea saada apua, sillä yhteiskunnallisia tukipalveluita ei ole tarjolla.

Olet 31-vuotias nainen Norjasta.

Elät rekisteröidyssä parisuhteessa toisen naisen kanssa. Olette adoptoineet yhdessä pienen pojan Burundista.

Olet 19-vuotias mies Gambiasta.

Ympäröivä yhteiskunta ei hyväksy homoseksuaalisuuttasi. Olet myös kokenut fyysistä väkivaltaa suuntautumisesi takia.

Olet 14-vuotias tyttö Kambodzhasta.

Astuit 10-vuotiaana maamiinaan ja menetit jalkasi. Koska kulkeminen kouluun olisi hankalaa, olet jäänyt kotiin auttamaan äitiäsi. Punotte yhdessä koreja, joita isäsi myy paikallisella torilla.

Olet 20-vuotias tyttö Intiasta.

Asut perheesi kanssa Mumbaissa ja opiskelet yliopistossa. Isäsi on valtion virkamies, joten perheelläsi on varaa maksaa koulutuksesi. He kuitenkin odottavat sinun perustavan pian perheen ja isäsi onkin jo sopinut avioliitosta serkkusi kanssa.

Olet 24-vuotias nainen Belgiasta.

Pienen pojan yksinhuoltajana saat elatusmaksua entiseltä mieheltäsi. Teet vuorotyötä ja vanhempasi avustavat lastenhoidossa.

Olet 17-vuotias tyttö Chilestä.

Käyt koulua ja haaveilet lääkärin ammatista. Koska perheessäsi on seitsemän lasta, elämä on taloudellisesti tiukkaa. Vanhempasi olettavat, että jätät koulun loputtua kotiin huolehtimaan nuoremmista sisaruksistasi.

Olet 23-vuotias mies Kongosta.

Olet naimisissa ja sinulla yksi lapsi. Olet valmistunut tuetun ammattikoulutuksen avulla puusepäksi ja perustanut yhdessä luokkatoveriesi kanssa yhteisen yrityksen. Pidät työstäsi ja haluat ottaa vastuun omasta ja perheesi elämästä.

Kirkon Ulkomaanapu/Changemaker
Luotsikatu 1a, 00161 Helsinki
www.changemaker.fi

KIRKON ULKOMAANAPU
actalliance